

„Téhož dne večer – prvního dne po sobotě – když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš, postavil se uprostřed nich a řekl: ‚Pokoj vám.‘ Když to řekl, ukázal jim ruce a bok. Učedníci se zaradovali, když spatřili Pána.“
(Jan 20, 19 -20)

Velikonoce jsou definitivním vítězstvím Krista nad hříchem a smrtí, protože On se za nás obětoval jednou provždy a jeho obětí jsme byli posvěceni. Ano, Velikonoce nás činí svatými, pod podmínkou, že se necháme uchvátit Kristem, abychom žili jeho evangelium, v lásce k Bohu a bližním. Pokud ne, Velikonoce pro nás nejsou ničím. Musíme bojovat, abychom zvítězili nad hříchem a jeho svůdnými klamy, jak jsme se zavázali v sobotní noci, kdy jsme obnovili své křestní sliby. Vstal-li Kristus, musíme i my povstat k novému životu. Aby se nám dostalo onoho pokoje, který Ježíš dává téhož velikonočního večera ve večeradle. Proto jsou Velikonoce velké. Kristus nás miloval až do krajnosti, ustanovil svátost eucharistie a zanechal nám ji jako největší dar svého Zmrtvýchvstání.

Mons. Giovanni Coppa

Přinášejme velikonoční radost všude tam, kde jsme.

Přinášejme Ježíše všude tam, kam půjdeme.

Ať nám září z obličeje, ať se z nás usmívá, ať z nás miluje druhé...

OBSAH

Úvodník Úvodní slovo	3
Rozhovor s dómským farářem a kanovníkem Katedrální kapituly u sv. Štěpána v Litoměřicích P. Jiřím Hladíkem, OCr.	4
Představujeme farnost Mladá Boleslav se loučila s P. Józefem Szeligou Ptali jsme se jáhna Kamila Škody	9 9
Osobnost K výročí litoměřického biskupa Emanuela Arnošta Valdštejna Otázka pro Ing. Františka Růžičku	10 12
Církevní stavby v diecézi Klášter Hradiště nad Jizerou	13
Spiritualita Tobijáš – poutník za vlastním životním povoláním Vyznání víry – Věřím v jednoho Boha, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného	16 18
Pozvánky Pozvánky, nabídka, soutěž	19
Zprávy z diecéze Krátké zprávy z diecéze	20
Napsali jste P. Josef Pavlas z Nového Boru oslavil osmdesátku Moje nečekaná pouť do Filipova Cesta za Pannou Marií Filipovskou	21 21 21
Zprávy z biskupství Biskupská kurie v Litoměřicích má nového kancléře Marie Koscelníková, nová redaktorka časopisu Zdislava Noc kostelů	22 22 22

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:** Karel Pech

*Fotografie bez
uvvedení autora
- Jana Michálková
a Miroslav Zelenka*

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
Velikonoce 2010 • 15. ročník • 1. číslo • 20 Kč

Milí čtenáři,

dostáváte do rukou první z deseti čísel letošního vydání diecézního časopisu Zdislava. Letos na podzim to bude již patnáct let, kdy tento časopis vznikl. Za tu dobu se při jeho přípravě vystřídala řada lidí s cílem přinášet různé pohledy na naši diecézi, abyste ji vy, čtenáři, poznali tzv. ze všech stran, a kromě aktualit seznamovat s historií a krásami jejích míst a představovat osobnosti, které zde působily a působí. Taková je i naše snaha.

Děkujeme vám všem, kteří připravujete náš společný časopis s námi – posíláte zprávy a fotografie z poutí, upozorňujete nás na aktivity jednotlivých farností a jejich místních společenství, na setkání, významná výročí, koncerty, výstavy nebo vzpomínáte na ty, kteří vás v životě a na cestě k Bohu vedli a ovlivnili. Všechny tyto vaše zprávy jsou dokladem toho, že naše diecéze žije.

I v letošním roce bychom vám chtěli nabídnout kvalitu a úroveň. Pozměnili jsme titulní stranu i strukturu časopisu a připravili jsme stále rubriky včetně soutěže o knihy z Karmelitánského nakladatelství. Posilou našeho redakčního týmu je od února paní Marie Koscelníková, dlouholetá redaktorka litoměřického studia Štěpán Radia Proglas, která se vám v tomto čísle krátce představuje.

K některým významnějším událostem, které se do Zdislavy nevešly v plném rozsahu,

se budeme postupně v dalších číslech vracet. Vzhledem k tomu, že souběžně se Zdislavou také připravujeme webovou stránku Biskupství litoměřického (www.dltm.cz), najdete na nich aktuální zprávy – články, fotogalerie, pozvánky či úplnější přehled akcí z diáře litoměřického biskupa, generálního vikáře či emeritního biskupa, než jaký můžeme nabídnout zde, ve Zdislavě.

Od letošního roku na těchto webových stránkách také naleznete krátké audiozáznamy z různých akcí, bohoslužeb, ale i rozhovory se zajímavými lidmi a některé archivní záznamy pořadů regionálního studia Štěpán Radia Proglas. Poslechnout si tak můžete například homilie našeho biskupa Jana Baxanta, záznamy z diecézního setkání mládeže v Litoměřicích nebo volného cyklu přednášek pro studenty i veřejnost na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyněho v Ústí nad Labem, tematicky zaměřeného na minulost i současnost české katolické církve. Poslední z nich, přednáška P. Jana Nepomuka Jiříšetho, kterou se chystáme v květnu zaznamenat, bude věnována mariánské účtě v severních Čechách (bližší informace naleznete v rubrice pozvánek tohoto čísla Zdislavy na straně 19).

S ním jsme pro vás rovněž připravili rozhovor, a to již do příštího čísla, které vyjde koncem května. Představíme vám v něm významné mariánské poutní místo v Horní Polici nebo hejnickou Pannu Marii. Vzpomínat budeme na Mons. Milana Bezděka a připomeneme 60. výročí od kněžského svěcení emeritního biskupa Josefa Koukla čí 41. diecézní setkání mládeže. Děkujeme vám.

Jana Michálková, redaktorka časopisu Zdislava

Uchopme Boha skrze tento svět

Rozhovor s dómským farářem,
kanovníkem Katedrální kapituly
u sv. Štěpána v Litoměřicích
P. Mgr. Jiřím Hladíkem, OCr,
členem Umělecko-technické rady
Biskupství litoměřického.

P. Mgr. Jiří Hladík, OCr.

V Litoměřicích působíte už zhruba jeden a půl roku. Mohl byste se čtenářům Zdislavy blíže představit?

Jsem rodákem z litoměřické diecéze. Narodil jsem se v Krásné Lípě. Moji rodiče, oba dva Pražáci, přišli do pohraničí v roce 1946, tedy v době, kdy se u nás volalo po znovuosídlení pohraničí. Jako mladí manželé neměli v Praze byt, přistěhovali se sem krátce po svatbě. Nejdříve žili na Vlčí Hoře a v Křečanech, později v Krásné Lípě. Takže moje dětství a mládí je spojeno se Šluknovským výběžkem. To je zajímavé místo litoměřické diecéze, z něhož vzešlo mnoho kněžských povolání, ale i biskupů – například první litoměřický biskup Schleinitz se narodil ve Varnsdorfu, biskup Weber na Vlčí Hoře. Nejsem původně z věřící rodiny. Do pohraničí ale bylo násilně přemístěno mnoho řeholních sester, které jsem potkával prakticky od dětství. Tatínek jeden čas pracoval v tzv. zámečku u sester sv. Cyrila a Metoděje, kde prováděl údržbářské práce, a později i v tzv. Palmovce, kde byly Vincentky – Dcery křesťanské lásky. Obě tyto bývalé vily továrenníků fungovaly jako ústavy

sociální péče, kde se řeholnice staraly o mentálně postižené a staré lidi, kteří byli umístěni do pohraničí, aby nebyli ostatnímu světu na očích. Byl to trend té doby. Od dětství jsem tedy vyrůstal mezi řádovými sestrami, které na mě měly velký vliv. Vyučovaly mě náboženství, později jsem byl i pokřtěn, takže to byl vlastně ten můj duchovní základ. Řádové sestry měly v tamním místě úžasnou roli a já myslím, že dneska diecéze cítí, že tam řeholní sestry chybí. Když se otevřely možnosti, vrátily se zpět do svých původních klášterů a ke své původní činnosti. Jako dítě jsem nechápal, že jsou v místech, která jsou pro ně cizí. Nikdy jsem je neslyšel stěžovat si. Snažily se tam žít správně a byly velkými apoštolkami. Krásná Lípa byla mým počátkem duchovního a náboženského života. I když to byl vývoj postupný. Cítil jsem, že bych měl být knězem. Já to ale zkrátím: nejdříve jsem se musel vyučit, takže jsem se vyučil prodavačem smíšeného zboží, poté jsem studoval potravinářskou průmyslovku v Pardubicích a po roce, kdy jsem pracoval v Plzni jako laborant ve státním veterinárním ústavu, jsem odešel do semináře v Litoměřicích.

To byla Vaše první větší vazba na Litoměřice?

Ne. K Litoměřicím jsem měl vždycky velký vztah, protože jsem sem velice často jezdil ještě jako chlapec s řádovými sestrami cyrkami. Tady v Dómské ulici tenkrát koupily dům na paní Horníkovou, jejich známost, protože si ho samy nemohly koupit, to nebylo možné, a založily si tady jakoby druhou komunitu Krásné Lípy. Potom tady zůstaly a pracovaly na fakultě nebo jako kostelnice v katedrále a podobně. Jezdili jsme sem ještě za kardinála Trochty, na kterého si pamatuji. Ten mě birmoval.

Co Vás na tom lákalo, že jste jako dítě raději nešel hrát třeba fotbal?

Sestřičky vždycky řekly: „Tak, Jirko, jedeme do Litoměřic, bude tam svěcení, bude to zajímavé, pojď.“ Pro mne to bylo tenkrát něco zcela úžasného. Vždycky mi představily nějakého bohoslovce, vzaly mě třeba na návštěvu do semináře, i na oběd jsem s nimi do semináře šel... Bylo to novum.

Vždycky, když jsem do Litoměřic z pohraničí jel, byly pro mne takovým centrem náboženského života. Viděl jsem tu bohoslovce, řádové sestry, kněze a pana kardinála Trochtu, takže to pro mne bylo v tehdejší době stejné, jako bych jel „do Říma“. Pak jsem tu vystudoval.

Kde jste působil po svých studiích?

Na mnoha místech – byl jsem kaplanem v Turnově, administrátorem v Bystřici a v Libáni, duchovním správcem v Jablonném v Podještědí, vikářem a děkanem v Turnově. V té době jsem ale už také byl členem Rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou. Tehdy mě požádali, abych převzal děkanství v Karlových Varech. V té době v nově vzniklé Diecézi plzeňské. Přijal jsem to, je to velmi významné místo, ale i když se tomu všichni divili, pořád jsem se ve Varech necítil jako doma. Já jsem měl opravdu silný vztah k Litoměřicím, navíc jsem už byl kanovníkem kapituly, takže jsem měl pořád pocit, že jsem v Karlových Varech jakoby půjčený. Ono to půjčení nakonec trvalo třináct let. A z Varů jsem se sem nakonec vrátil.

Tam musela být služba moc příjemná. Je to koneckonců krásné lázeňské město s čilým společenským ruchem. I když duchovní má jiné starosti než korzovat po promenádě...

Vzpomínka na Karlovy Vary – to by byla dlouhá historie. Měl jsem možnost setkat se tu s významnými lidmi politického a společenského života. Jenže... Ve Varech je velká expanze zahraničních investorů, kteří někdy ty své podnikatelské zájmy provádějí na úkor urbanistiky města. Nectí jeho historii. A to se stalo i tehdy, kdy jsem tam sloužil, v případě kostela sv. Máří Magdalény, který je barokní perlou od stavitele Kiliána Ignáce Dienzenhofera.

V těsné blízkosti kostelního presbytáře se tam začaly stavět dva hotely. Kostel během té stavby, prováděné dost necitlivě, protože při ní byla odtěžována horní

na, začal praskat. To vyvolalo dost velkou mediální smršť, protože já jsem proti výstavbě těchto hotelů bojoval. Kostel jsem nakonec neubráníl - hotely byly postaveny, kostel je porušen.

Když se v tzv. kamenolomu, místě s nálezy vřídlovce, hrachovce a jedním z vývěřů vřídla, začala plánovat další stavba – dvanáctipodlažní hotel i s podzemními garážemi, který by úplně zastínil kostel samotný a zřejmě poškodil jeho statiku - pohár mé trpělivosti přetekl. Kostel sv. Máří Magdalény totiž stojí na tzv. termě; to znamená, že se pod kostelem stojícím na vřídlovcové desce nachází vřídlo, které puklinami ve skále vyvěrá. Už v době, kdy se začal kostel stavět, se při kopání základů na tuto termu narazilo. Pára z vývěřů při stavbě samotné stavebníky obtěžovala. Podle dochovaným záznamů Dienzenhofer prosí, aby se u tohoto kostela nezakládaly žádné velké stavby, protože by ho to mohlo ohrozit. Byl to geniální stavitel. Je obdivuhodné, že dokázal založit stavbu na místě s tak labilním podložím.

Ve Varech se rozhořely velké boje za to, aby si město zachovalo svůj původní ráz. Záměr postavit v blízkosti kostela další hotel pro mne byl poslední kapkou. Říkal jsem si, že když tenhle boj nevyhraju, tak odejdu. Byl to takový protest proti tomu, aby se stavělo. Zatím se nestaví, ale bude se stavět, protože tak velkou investici si nikdo nenechá ujít.

Nelítujete toho, že jste odešel?

Ne. Požádal jsem o přeložení zpátky do Litoměřic a vrátil se. Přiznávám, že se mi po Litoměřicích a téhle diecézi stýskalo. Bral jsem to tak, že se vracím domů.

Co následovalo pak?

Jako kanovník jsem byl jmenován dómským farářem v Litoměřicích. V té době mi bylo nabídnuto prázdné a neobsazené místo kancléře biskupské kurie. „Kancléřství“ jsem vzal jako provizorium, protože se spíše jedná o úřednickou práci, a já jsem kněz, který má mít jiné úkoly.

Vraťme se k tomu, jak jste se stal řeholníkem.

Říkal jste, že Vás ve Vašem životě zásadním způsobem ovlivnily řádové sestry...

Ač v současné době křížovníkem, původně jsem byl dominikánem. V době mého mládí pro nás byli řeholníci takoví výběroví duchovní, jestli se to tak dá říci. Byli pro nás vzorem, byli pronásledováni... Významným dominikánem byl například Dr. Metoděj Habáň, na jehož přednášky z filosofie, které v té době probíhaly tajně, nemohu zapomenout. Řád jsme vnímali jako formaci. Velmi často jsem jezdil ke svatě Zdislavě do Jablonného v Podještědí, znal jsem otce Jindřicha Gajzlera, který mě pro vstup do řádu dominikánů získal. Tenkrát to byla dost bomba – byl to takový bojovný pater, kterému byl vzat státní souhlas, a tak chodil v dominikánském hábitě třeba do fabriky a přitom zůstal řeholníkem a neopustil klášter.

Tím, že jsem pak byl v diecézním semináři a následně léta na faře, mi sice takové to dominikánské myšlení zůstalo, ale zvykl jsem si už na klasičtější duchovní správu, zatímco dominikáni měli požadavek komunitního života. Přestoupil jsem proto do Rytířského řádu křižovníků s červenou hvězdou, takže jsem řeholníkem zůstal. Křižovníci historicky sloužili na farách, zastávali různé církevní hodnosti, funkce, tam to prostě nevadilo. Bylo to vcelku v souladu s ideou řádu. Je to řád s velkou tradicí.

...který založila Anežka Česká...

To je spíš taková obrozenecká idea. Anežka stála u zrodu tohoto řádu. Ale nemůžeme říct, že byla jeho přímou zakladatelkou. Když byla Na Františku, celý život bojovala za ideál chudoby, který měl sv. František a především sv. Klára. A to, že řeholnice klarisky budou zcela bez majetku a budu žít z toho, co jim lidé darují. Ale Řím jí to pořád nechtěl povolit, protože řádové sestry, které nevycházely z klauzury, měly mít nějaké zabezpečení a ne, že budou žít jen z toho, co jim kdo přinese. Anežka za to bojovala, a tak proto, i když měla špitál a k němu určité majetky na obživu chudých, předala špitál křižovníkům a stála u vzniku špitálního bratrstva, ze kterého se později vyvinul Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou. Řádová tradice říká, že na Tři krále přišli křižovníci z křížových výprav ze Svaté země jako rytíři. Chtěli zůstat pospolu. Anežka je v Praze přijala a později jim darovala špitál. Dokonce se traduje,

že je pohostila slanečky a preclíky. Od středověku se tedy v předvečer svátku Tří králů podával v komunitách preclík a slaneček. Anežka si řád křižovníků jako takový nevymyslela, ale stála u jeho zrodu. My totiž nemáme řeholi svatého Františka (Anežka byla františkánka – klariska), my máme řeholi sv. Augustina a jsme spíše rytířský a kanovníký řád. Dokonce zpočátku se křižovníkům říkalo betlémité, právě podle toho, že přišli ze Svaté země. I v řádové hvězdě můžeme vidět náznak betlémské hvězdy. Jsou to ovšem spíše záležitosti legend než přesná historická fakta.

Jak se to projevuje být řeholníkem?

V našem řádu se to projevuje jako společenství – řád je rodina. Křižovníci mají společně zasvěcení a cítí kontinuitu v řádu svými řeholními sliby a společným zaměřením.

A jaké je to zaměření?

Původně jsme byli řádem špitálním, ale tenkrát nebyl špitál neboli hospital jen místem pro nemocné. Stejně tak jako ve Svaté zemi byli i zde přijímáni poutníci, staří lidé a další. Vývojem doby řád přešel duchovní správu, takže starat se o farníky patří k řádovým úkolům. K řádové spiritualitě, jakožto křižovníků, patří mimořádná úcta k utrpení Páně a sv. kříži. Řád ovlivnil i dějiny církve v Čechách – například osm pražských arcibiskupů bylo současně velmistry řádu; počínaje Antonínem Brussem z Mohelnice (1562) a konče Janem Bedřichem z Valdštejna (1694).

Foto Tino Kratochvil

Řád ovlivnil i období 19. století, kdy podporoval mnoho obrozenců, studenty z českého venkova, kteří v pražském klášteře našli hmotné zabezpečení pro své studium.

Kostel, o jehož záchranu jste ve Varech bojoval, nechali postavit také křižovníci...

Nádhernou barokní architekturu kostela sv. Máří Magdalény jsem obdivoval už jako dítě. Ve Varech totiž bydlel můj dědeček, ke kterému jsem jezdil na prázdniny. Znal jsem i křižovníka, pana děkana Kozu. Vzpomínám si, že při nedělních bohoslužbách tam bylo tak plno, že si člověk nesedl. A to jich tam bývalo pět za neděli.

Le Corbusier napsal, že Karlovy Vary jsou jako shluk šlehačkových dortů. Město bralo stavbu kostela jako reprezentativní. Každý rok zde probíhaly velké slavnosti, například svěcení pramenů. Často sem přijížděli církevní hodnostáři i osobnosti společenského a politického života včetně prezidenta republiky Václava Klause a jeho choti. Jejich vztah k náboženství je vstřícný, o čemž jsme se koneckonců mohli přesvědčit i při návštěvě Svatého otce Benedikta XVI. v naší republice.

Znáte se osobně?

Paní Livie Klausová byla mým častým hostem na děkanství. Když byla ve Varech, dokázala si najít ve svém nabitém programu čas na soukromou návštěvu kostela a fary. Několikrát jsem pro ni také připravil oběd.

To jste sám vařil?

No ano.

A mohu se zeptat, co?

Jednou například žemlovku s jablky. Já umím dobrou žemlovku. Ne takovou, jakou jsme mívali ve školní jídelně.

Proč zrovna žemlovku?

Byl totiž pátek. Řekla, že si na ní velice pochutnala. Jindy to, vzpomínám, bylo kyselo z kvásku, které se dělá v Podkrkonoší a které jsem se naučil vařit na Turnovsku, nebo roštěnky podle receptu mé maminky. Tento recept paní Klausovou zajímal. Připravuji je totiž jinak než ona. Oplátkou mě prezidentský pár pozval na soukromou večeři do Lán.

Vy jste se prý setkal i s módní návrhářkou Blankou Matragi...

Blanka Matragi je úžasná osobnost. Je velice komunikativní. Měla zájem o liturgická roucha, která jsem si nechal ušít podle vlastních návrhů a která jsem jí ukázal. Podle jedné z kombinací – černé, červené a fialové – kterou označila za odvážnou, vytvořila jednu ze svých módních kolekcí.

Ve Varech jste zřejmě žil dost společensky...

Účastnil jsem se plesů města, festivalu, rautů... Ač duchovní, brali mě jako součást společenského života a já v tom viděl svým způsobem druh apoštolátu.

Foto archiv P. Hladíka

Možná, že bychom neměli v souvislosti s Karlovými Vary opominout ruskou klientelu...

S představiteli pravoslavné církve jsem měl velmi dobrý vztah. Ve Varech je překrásný pravoslavný chrám sv. apoštolů Petra a Pavla. Při něm působí zastupitelství moskevského patriarchátu, takže tam jezdila spousta různých kněží a biskupů pravoslavné církve, kteří mě navštěvovali v kostele i na faře. V tom vidím pravý ekumenismus. Já nevidím ekumenismus jen v tom, že uděláme jednu za rok nějaké modlitební setkání. Já vidím ekumenismus v životě a v běžných lidských vztazích. Jednou se mi přihodilo, že mě navštívili tři pravoslavní biskupové. Bylo to krásné společenství. Zvali mě do Ruska, k tomu jsem zatím ale, příznám se, nenašel odvahu. Prý: „Přiletíte letadlem, pak ještě asi „tisíc“ kilometrů a už budete u nás.“ Tak jsem řekl, že radši ne. Jeden z nich byl arcibiskup z Uljanovska, rodiště Vladimíra Iljiče Lenina, kde byly zbourány všechny kostely a on všechny ty kostely zase postavil. Pravoslavná církev zažívá v Rusku velký vzestup. Měl jsem možnost osobně poznat i nynějšího patriarchu moskevského a celého Rusi Kyrila, který do Varů také jezdil. Je to úžasný člověk a má skvělá kázání.

Rusové náš kostel navštěvovali rádi. Umožnili jsme jim zapalovat v něm svíčky. Rádi navštěvovali naše varhanní koncerty. Varhany jsou pro ně vzácné, v pravoslavných chrámech totiž nejsou.

Bylo ve Varech jednodušší získat finanční prostředky na provoz kostela?

Určitě ano. O tom není diskuze.

Kromě úsilí o záchranu kostela sv. Máří Magdalény jste tam zažil nějaké těžké chvíle?

Smutný byl pohřeb obětí po havárii u Nažidel. Svým způsobem mě to vyčerpalo. V kostele devatenáct rakví, pozůstalí hledající útěchu, obrovský zájem médií. Myslím, že jsem to zvládl dobře, pozůstalí se ke mně neustále vraceli a hejtman Karlovarského kraje mi poslal osobní poděkování.

Rok a půl se staráte o dómskou farnost včetně katedrály, takže máte povinnosti běžného faráře.

Jak složité je zajistit provoz katedrály?

Peníze ze sbírek jen tak tak pokryjí náklady na provoz. I když díky finančním darům věřících se podařilo nechat zrestaurovat svícny na hlavním oltáři a z daru jednoho z kanovníků vyrobit nový důstojný relikviář na ostatky sv. Zdislavy. Obrazy Karla Škréty, které jsme zapůjčili z katedrály na výstavu do Prahy, budou restaurovány, pan generální vikář pořídil sady nových ornátů na koncelebraci při pontifikálních msích svatých a rovněž nové oblečení pro ministranty. Máme požádáno o dotace na některé opravy vnitřku katedrály. Její interiér byl naposledy opraven za Mons. Olivy, tedy v roce 1956. Od té doby tu probíhaly jen drobné úpravy. Zásadnějším

bě zachovalý. Katedrála si zaslouží, aby byla zrekonstruována. To je moje do budoucnosti touha.

Kdy jste se začal zajímat o kunsthistorii? Souvisel Váš zájem s náboženstvím?

Pro mne bylo náboženství vždycky skloubené s láskou k sakrálnímu umění. Když jsem navštěvoval řádové sestry, bylo mi tenkrát asi sedm let, které měly ještě tu starou předkoncilní kapli a v ní neogotický oltář, už tenkrát mě zajímaly historické slohy. Přijdu tam a říkám té sestřičce: „Sestřičko, ale vy tu máte gotický oltář.“ A ona: „Kluku, kdo ti to řekl?“ Já na to: „Ale vždyť tu máte takové ty věžičky a to je gotika.“ Já nevěděl, že je to novogotika – to jsem neřešil. Ale už v chlapeckém věku mě umění zajímalo a znal jsem základní rysy historických slohů. Byl to můj koníček. Dnes jsem soudním znalcem v oboru Sakrální památky.

Které umělecké období máte nejraději?

Jednoznačně baroko. Sám se považuji za barokního člověka, a proto baroko miluji. Zkuste si přečíst knihu profesora Kalisty Tvář baroka. Tam je jasně napsáno, že baroko pochopilo toto: uchopit Boha skrze tento svět. U barokních děl se člověk dostane skrze hmotu k duchovnu. To je přeci náš život. Žijeme v tomto světě a skrze tento svět se máme dostat na věčnost. Člověk je tělo a duše a baroko to úžasně pochopilo. Byla to doba, která milovala život, a přitom byla duchovní. No co si více přát? V dnešní době jsou lidé také svázáni s hmotným světem. Je třeba jim říct, že to není špatně, ale že to musí produhovnit. Přesně tak to dokázalo baroko. Doba po třicetileté válce se nazývala nesprávně dobou temna – ale jak můžeme říkat té době doba temna, když během ní vznikla ta nejkrásnější díla, s nimiž se můžeme, tedy pokud se zachovala, v celé Evropě chlubit. Ať už se jedná o architekturu, výtvarná díla nebo hudbu.

Jak v jiné své knize píše Kalista: „My stále ještě žijeme z barokní zbožnosti, která v nás pořád ještě je.“

Barokní doba byla dobou nového věku. Po objevení Ameriky se před lidmi otevíraly nové obzory; zjistili, že existují nové země s novým rostlinstvem, s novou kulturou, jinou neznámou, s novými lidmi, novou rasou, novou civilizací – to bylo období, které snese srovnání s kosmickými lety do vesmíru. Lidé byli postaveni před fakt, že

to, co pro ně bylo celá staletí jasně, může být jiné. A to je dnešní doba, kdy se před námi objevují velké technické možnosti.

Baroko pochopilo, že se musí k tomu nekonečnému, k tomu Božímu dostat skrze svět. A to je stejné i v dnešní době: dokázat pochopit jejího ducha a žít křesťansky v dnešním světě, do kterého nás Bůh postavil.

S P. Jiřím Hladíkem hovořila Jana Michálková

Mladá Boleslav se loučila s P. Józefem Szeligou

R.D.ICLic Józef Szeliga působil jako duchovní správce farnosti Mladá Boleslav od 1. října 2005. Jeho novým působištem se od léta letošního roku stanou Litoměřice. Do Mladé Boleslavi přichází P. Pavol Poláček. Při poslední mši sv., kterou P. Józef Szeliga v Boleslavi v neděli 11. dubna 2010 sloužil, se s ním přišla rozloučit celá farnost - kostel Nanebevzetí Panny Marie byl zcela zaplněn. V homilii zmínil otec Józef smutnou situaci těch, kteří jsou zamilováni sami do sebe. Ten, kdo ale má opravdovou touhu Boha nalézt, ten to s pomocí Boží dokáže. „Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.“ (Jan 20,29)

Na závěr mše svaté poděkoval otec Józef farníkům za pětiletou spolupráci. Jménem farnosti poděkoval otcovi Józefovi M. Mareš, paní Brzobohatá předala kyticí a J. Vosáhlou jízdní kolo, které farnost svému milému knězi věnovala. Jménem města vyslovil poděkování za rekonstrukce církevních památek v dosud nebylém rozsahu člen městské rady P. Nechanický.

Otec Józef věnoval farníkům plakáty krásně zrekonstruované sochy P. Marie, u východu z kostela čekalo na každého pohoštění koláči. Pro osobní loučení byla potom ještě příležitost na faře. Fotogalerie na www.farnost-mb.cz.

Otče Józefe,

děkujeme za Tvoji věrnou službu, kterou jsi po téměř pět let věnoval Bohu a rozkvětu naší farnosti. Otevřel jsi faru, dal jsi vyrůst několika společenstvím, která se zde pravidelně scházejí. Navázal jsi dobrou spolupráci s městem, s jehož pomocí a pod Tvým vedením proběhla celá řada oprav a rekonstrukcí. Naše farnost byla Tvým nezměrným úsilím výrazně posílena duchovně. Hmatatelným důkazem Tvého pozitivního působení je například kompletně nová střecha románského kostela ve Vinci. Díky oživení ve farnosti jsme mohli na tuto opravu věnovat zhruba jeden milion korun z vlastních zdrojů.

Rovněž náš příspěvek na restaurování zařízení kostela Nanebevzetí Panny Marie se blíží milionové částce.

Děkujeme i polskému národu, ze kterého jsi na naše misijní

území přišel. Děkujeme, že v Polsku věrně kráčíte ve šlépějích našeho sv. Vojtěcha. Děkujeme za to, že statečný polský lid zabránil v roce 1920 bolševické expanzi západním směrem – Leninův rozkaz zabodnout bajonet Rudé armády do Evropy narazil na zázrak na Visle. Děkujeme za velkého syna polského

Foto Anton Spišák

národa, Jana Pavla II., který svým „Nebojte se!“ a svými modlitbami připravil duchovní osvobození Polska, a tím celého východního bloku, od bezduchosti komunismu. Děkujeme za L. Walesu a bratry Kaczyńské, kteří na duchovní osvobození navázali statečným a v osmdesátých letech vítězným bojem za občanskou a politickou svobodu. Děkujeme za všechny Tvé spolupratry, kteří pomáhají v duchovní službě v naší vlasti.

Vyjadřujeme hlubokou soustrast Tobě i Polsku v nynější těžké zkoušce – vyprošujeme spolu s Tebou Boží pokoj obětem letectvého neštěstí.

Jako budoucímu správci farnosti Litoměřice Ti přejeme hojnost Božího požehnání ve Tvém novém působišti.

Poděkování na závěr mše svaté, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Mladá Boleslav, 11. dubna 2010.

Milan Mareš, místopředseda farní rady

Ptali jsme se jáhna Kamila Škody

Jáhenskou službu vykonáváte v Mladé Boleslavi od června loňského roku, kdy Vás litoměřický biskup Mons. Jan Baxant vysvětil v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích na jáhna. Představte nám svoje působení?

Nejvíce času trávím právě službou v Mladé Boleslavi. Bydlím zde na faře spolu s arciděkanem P. Józefem Szeligou a kaplanem P. Radkem Vašínkem. Do našeho farního obvodu patří dva kostely přímo v Boleslavi a potom několik dalších vesnic. Každou sobotu odpoledne dojíždíme do Strenic a Bezna, kde slavíme nedělní mši svatou. V neděli ji pak míváme kromě Boleslavi na střídačku v Chotětově, Horkách n. Jizerou, Krmsku a Vinci. Obvykle jezdím s jedním z kněží a při těchto msích vykonávám svou jáhenskou liturgickou službu.

Jak Vás farníci přijali?

Musím říci, že někteří z farníků mě na začátku přišli osobně přivítat. Jiní dnes říkají, že je dobře, že tu jsem. Z toho

vnímám, že mne opravdu přijali. A jsem jim za to vděčný. **Jak se podílíte na službách ve farnosti a jak vypadá Váš všední den?**

Konám to, co může a má mít na starosti jáhen. Kromě každodenní služby při oltáři mě čeká další řada úkolů. Asi dvakrát týdně mívám při mši sv. homilii (kázání). Podobně jako kněží připravuji několik rodičů na křest jejich dítěte, mám na starosti jednoho katechumena, taktéž jsem připravoval snoubence ke svátosti manželství. Připraveným potom udělím svátost křtu nebo vedu slavení svátosti manželství. K mojí službě patří také pohřbívání zemřelých. V sobotu dopoledne navštěvuji nemocné se sv. přijímáním. Jinak jsem každý den k dispozici všem, kteří přijdou na faru a nepotřebují přímo kněze. Výjimečně za určitých okolností zasedám při liturgii i za varhany. Můj všední den vypadá asi takto: po osobní modlitbě jdu v pondělí, ve středu a v pátek na ranní mši sv. v 7.30 hodin do filiálního kostela sv. Jana Nepomuckého, poté máme společnou sniďanu, po které otvírá arciděkanství kostel Nanebevzetí Panny Marie. Dopoledne se obvykle připravuji na kázání nebo setkání se snoubenci. Je-li třeba, věnuji se práci ve farní kanceláři. Obvykle právě

přicházejí farníci s různými zařízeními nebo prosbami. Po obědě mám chvíli volna, některé dny na mě poté čeká vedení příprav na manželství nebo křest. Po 17. hodině přicházím do kostela, kde je večerní mše svatá. Po ní už mívám volno.

Jaké to je, když po teorii přišla praxe?

Každý bohoslovec se těší, až bude vysvěcen na jáhna a bude moci vykonávat službu tzv. v terénu. Člověk pak zjišťuje, kolik mu toho ještě v té teorii chybí dohnat a kolik teorie se v praxi těžko docílí. Ne jinak tomu je u mne. V prvé řadě mám radost z práce s lidmi, kteří se chtějí přiblížit Bohu. Zážitkem pro mne byl třeba farní tábor, jehož jsem se mohl necelý týden účastnit, nebo setkání s poválečně odsunutými mosteckými Němci v městě Erlangen. Při jejich každoročním shromáždění nechybí ani duchovní atmosféra, měl jsem možnost trochu proniknout na okraj jejich vzájemného přátelství a náklonnosti k Čechům.

Řekl jste mi, že je pro Vás jáhenská služba přípravou na kněžskou službu. Proč se chcete stát knězem?

Na tuto otázku existuje jediná odpověď: cítím se k tomu povolán Bohem. Je to tak má být.

Jana Michálková

K výročí litoměřického biskupa Emanuela Arnošta Valdštejna

V letošním roce si litoměřická diecéze připomíná významné výročí jednoho ze svých biskupů, hraběte Emanuela Arnošta Valdštejna, který se 19. března 1760, přesně před 250 lety, ujal svého úřadu a vystřídal ve funkci vévodu Mořice Adolfa Saského. Slavnostní intronizace, zjednodušeně řečeno převzetí biskupství a diecéze do správy, probíhala se vši okázalostí a s poctami a zúčastnila se jí řada známých osobností, hlavní představitelé města Litoměřice i prostí lidé.

Emanuel Arnošt Valdštejn pocházel ze starobylého a značně rozvětveného šlechtického rodu, který má v českých dějinách nezanedbatelné místo. Jeho kořeny sahají hluboko do minulosti a jeho stopy jsou patrné po celých Čechách. Valdštejnové působili jako skvělí politici, vojevůdci, duchovní a vědci. K předním církevním hodnostářům se řadí v 17. století pražský arcibiskup Jan Bedřich Valdštejn, který žil skromným, téměř asketickým způsobem života, a jmenovat můžeme i všeobecně známého Albrechta z Valdštejna, generála císařského vojska, který neslavně skončil zavražděním v Chebu roku 1634.

Život našeho litoměřického biskupa začíná ve vrcholném baroku a jeho osobnost je jím značně ovlivněna. Neaktivnější část své lidské pouti prožívá ve druhé polovině 18. století, kdy se začíná formovat moderní evropská společnost a český národ stojí na počátku novodobého národního obrození. Valdštejn byl svědkem ústupu velké barokní doby a razantního nástupu generace, ovlivněné osvícenskými myšlenkami a ideály, volající po celospolečenských i církevních změnách. Musel se vyrovnat s vlivy jansenismu a těžce na něj dopadl josefinismus. Sledoval a účastnil se rozsáhlých reforem a viděl jejich dopad na církev a její život.

Kaple sv. Vavřince v biskupské rezidenci

Hrabě byl synem císařského komořího Jana Antonína Jáchyma Valdštejna a jeho ženy Jany Kateřiny. Měl řadu sourozenců, se kterými udržoval, jak víme z dochovaných vzájemných korespondencí, blízké styky. Bratři byli aktivními vojáky a nejstarší z nich, Jan Karel, se navíc angažoval v politice. Nejnověji se uvádí, že se náš biskup narodil 1. července 1716 v Praze, v literatuře najdeme rovněž datum 17. července. Spekuluje se, že k duchovnímu životu byl předurčen už v raném věku, v návaznosti na tehdejší zvyk zasvětit alespoň jedno dítě duchovnímu stavu.

Jak již bylo napsáno výše, rok narození Emanuela Arnošta Valdštejna spadá do období vrcholného baroka. Ačkoli je minulost často zahalena rouškou tajemství a někdy se vynořuje z hlubin pouze v náznacích, baroko se stále odráží v českém prostředí a jeho typická dynamika, neklid a neustálý pohyb působí i na dnešního člověka. Vzpomeňme například na Kuks Františka Antonína Šporka a jeho promyšlené stavby, zasazené do kulturního krajinného rámce. Všechna ta nádhera spolu s velkorysími slavnostmi a poutěmi se dotýkala hraběte přímo a formovala jeho pohled na svět.

Studoval nejprve v Praze a jako mladý se stal členem staroměstského škapulířového bratrstva a sodálem mariánské kongregace při klementinské koleji. Druhou polovinu třicátých let 18. století strávil v Římě, navštěvoval Collegium Germanicum, kde získal doktorský titul z teologie a kanonického práva. Sestavil soupis všech Slezanů pobývajících v Collegiu od konce 16. století, pořídil řadu opisů listin a katalogů a staral se o knihovnu.

Ke konci svého římského pobytu roku 1740 přijal přímo z rukou papeže Benedikta XIV. kněžské svěcení. Velmi působivé jsou vzpomínky mladého kněze z cesty po Evropě, kterou vykonal, než se ujal duchovních povinností. Pak už jen sledujeme jeho profesní vzestup a oddanost práci, vědám a vzdělanosti.

Nejprve byl kaplanem u Panny Marie na Louži v Praze na Starém Městě (dnes zrušený kostel, který stával na Mariánském náměstí), roku 1743 se stal infulovaným proboštem v Jindřichově Hradci, později

kanovníkem u sv. Víta v Praze a ve Staré Boleslavi a děkanem kolegiální kapituly sv. Kosmy a Damiána. Z deníků víme, že často a rád kázal česky.

Další etapa života přišla roku 1756, kdy se stal pražským světicím biskupem s titulem biskupa amycejského. Pracoval také jako generální vikář pražského arcibiskupa Jana Mořice Gustava z Manderscheidu.

Ovšem již o tři roky později vidíme další změnu ve Valdštejnově kariéře. 12. července 1759 je císařovnou Marií Terezií jmenován do funkce litoměřického biskupa, v pořadí již šestého. Následně přichází potvrzení od papeže Klementa XIII.

Litoměřický Dómský pahorek se za Valdštejnova episkopátu dočkal stavebních úprav a zvelebení. Na do té doby nevyužívanou studnu, vyhloubenou již prvním litoměřickým biskupem Maxmiliánem Rudolfem Schleinitzem v 17. století, byl napojen primitivní vodovod. V blízkosti rezidence vznikla nová biskupská zahrada.

Tím však Valdštejnovy stavební aktivity zdaleka nekončí.

Na biskupské letní sídlo nechal přestavět blízký statek v Třebouticích.

Zvláštní vztah si vytvořil k poutnímu kostelu Panny Marie v Křešicích nedaleko Litoměřic, který rozšířil a znovu vysvětil. Traduje se, že tam putoval každý týden, aby sloužil mši svatou. Původní kapli s blízkým zázračným pramenem založil biskup Vratislav z Mitrovic a postavil ji významný architekt Octavio Broggio. Záhy došlo k jejímu rozšíření na kostel a původní kaple se stala součástí závěru dnešního kostela. Je velkou škodou, že dnes je toto v minulosti hojně navštěvované místo užíváno pouze zřídka.

Ke konci svého episkopátu v letech 1786-1788 se Valdštejn angažoval na stavbě kostela v Novém Boru, který nahradil původní, svými rozměry rychle se rozvíjejícímu městu se sklářským průmyslem nedostačující. Jeho vysvěcení se bohužel nedočkal.

Bylo by krátkozraké omezit se pouze na biskupovu péči o materiální statky, je

třeba vidět jeho práci pastorační, které se věnoval velmi poctivě. K bohoslužebným účelům věnoval katedrále sv. Štěpána darem slavnostní roucha a kalichy. Při ní také působili dva kazatelé. Další byli pověřeni prací v letech 1766-1781 v diecézi, český pro vikariáty libochovický, mělnický a bilinský, a německý pro vikariáty litoměřický, ústecký, českolipský a hanšpálský.

V době hladomoru roku 1772 si Valdštejn vysloužil za pomoc potřebným přezdívku „otec chudých“. Věnoval se charitativní činnosti, známé je zejména zřizování fon-

Portrét biskupa Valdštejna

dů pro chudé a stavby nových špitálů.

Nejvýznamnější událostí pro dějiny litoměřické diecéze je za Valdštejnova episkopátu její rozšíření, a to na základě dvorského dekretu ze 17. února 1784. Nově přibýlo pod správu litoměřického biskupa Mladoboleslavsko a Žatecko. Tím se rozloha diecéze ztrojnásobila. Došlo k dalším správním změnám, založeno bylo celkem 81 nových farností. Samostatného farního úřadu se dočkala i katedrála.

Těžké časy prožíval biskup v době rozsáhlých josefínských reforem, které zasáhly celou habsburskou monarchii. Došlo k postupnému omezení církevních pravomocí a moc státu se více a více upevňovala. Biskupský úřad podléhal

přísnému státnímu doзору. Byly zakázány poutě, regulovány bohoslužby, počet kostelů, kaplí a klášterů byl postupně snižován a poustevny zcela zrušeny. Existovat přestal jezuitský řád, svou činnost na území litoměřické diecéze ukončili například servité v Konojedech, minorité v Litoměřicích, Kadani a Mladé Boleslavi, benediktini na Bezdězu a dominikáni v Jablonném v Podještědí, Nymburce a Ústí nad Labem.

Ve spojení s Valdštejnovými zásluhami a aktivitami se hovoří o jeho o vzdělanosti, erudici a zájmu o umění a historii.

Proslul jako štedrý podporovatel vědy, ochránce učenců, iniciátor a aktivní účastník vědeckých rozprav. Bez ustání rozšiřoval svoje znalosti a poznatky a, aniž by se ohlížel na náklady, hledal díla do své bohaté a pečlivě shromažďované knižní sbírky.

Valdštejnovi následovníci měli štěstí, že jim byla rozsáhlá knihovna odkázána. To přispělo k zachování celého souboru, který se i dnes z velké části nachází ve svých původních prostorách v biskupské rezidenci. Knihovna byla dále rozšiřována a volně splynula s přírůstky

nástupců hraběte. V novější době došlo k přesunu zejména rukopisů a dalšího archivního materiálu do státního archivu. Ocitly se tam například dva díly vzácné Litoměřicko-Třeboňské bible z 15. století, nejstarší tištěná mapa Čech zvaná Klaudyánova z roku 1518 a řada rukopisných opisů.

Jednoznačným identifikátorem Valdštejnových knih je mědirytinové exlibris s latinským nápisem „Unica spes nostra Deus est“ (Jedinou naší nadějí je Bůh).

Ke knihovně existují rukopisné katalogy. Kromě nich se zachoval pozůstalostní soupis z roku 1790, který čítá přes osm tisíc svazků. Významnou je sbírka bibli, jejíž zvláštní seznam byl pořízen ještě za Valdštejnova života. Vedle jazykově

českých, například známých melantrišek z 16. století, zahrnuje i další jazykové mutace, jmenujme latinu, němčinu a francouzštinu. Cenné jsou knihy o českých dějinách, nechyběly spisy teologické a filozofické. Samostatný soubor tvořila jezuitika. Spíše pro pobavení uvedme, že pozůstalostní soupis zahrnuje i „zvlášť zavřené“ knihy, tedy ty, které svým obsahem tehdejšímu pohledu na svět nevyhovovaly.

Zajímavé je sledovat způsoby získávání nových přírůstků knih. Valdštejn využíval důmyslně vytvořenou dodavatelskou síť. Jeho agenti byli často známé osobnosti a učenci, kteří pečlivě sledovali knižní trh a doporučovali knihy, které odpovídali zálibám a potřebám hraběte. Pravidelní dodavatelé posílali své zásilky z Vídně, Prahy, Říma a Drážďan.

Se stejným nadšením jako do sbírání knih se pustil biskup do numizmatiky. Vybuodoval cennou kolekci mincí, obsahově rozsáhlou především v oblasti bohemikální. Hovoří se o ní jako o první soukromé sbírce dědičných zemí. Měla obdobný význam jako jeho knihovna. Pracoval s ní například piarista Mikuláš Adaukt Voigt, který stojí na počátku vzniku vědecké numizmatiky v Čechách a který je známý vydáním stěžejního numizmatického díla „Beschreibung der bisher bekannten böhmischen Münzen“. Po Valdštejnově smrti opatrovala celou sbírku jeho neteř Alžběta z Edelinku, později ji zakoupil František Šternberk-Manderscheid. A právě od něj se v 19. století dostala do Národního muzea v Praze.

Doplňkem numizmatické sbírky byla tzv. daktyliotéka, soubor sádrových odlitků klasických gem, tj. drahých kamenů s řezaným hloubkovým reliéfem. Biskup vlastnil i soubor fyzikálních a geografických přístrojů, dva globy a astronomicko-chronologické tabulky v podobě terčů.

Význam Emanuela Arnošta Valdštejna spočívá především v tom, že své sbírky neuzavíral, ale naopak je zprostředkoval učencům a talentovaným studentům pro jejich badatelskou činnost. Ze známějších uvedme alespoň Gelasia Dobnera, se kterým ho pojilo kromě zájmu o českou historii hluboké přátelství. Sám Dobner ve své korespondenci zmiňuje Valdštejnovu nevšední ochotu, bez které by se nemohl pustit do kritického komentáře Hájkovy „Kroniky české“, přelomového historiografického díla s ohledem na způsoby práce s prameny a historickým

materiálem. V souvislosti s numizmatickou sbírkou byl již zmíněn Mikuláš Adaukt Voigt, který byl mimo jiné pověřen úkolem sestavit seznam všech mincí, které hrabě vlastnil. Valdštejnovo pomoci si cenil i Karel Rafael Ungar, který ho ve svém díle vysoce vyzdvihuje. Blízko měl k pražskému archiváři a knihtiskaři Janu Josefovi Klauserovi, který byl zároveň jedním z jeho knižních dodavatelů. Oslavnou předmluvu mu věnoval v prvním svazku

„Abhandlungen einer Privatgesellschaft in Böhmen“ z roku 1775 přírodovědec Ignác Born, předseda Soukromé společnosti nauk, předchůdkyně dnešní Akademie věd České republiky. Biskup bývá považován za jednoho ze zakladatelů.

Hrabě Emanuel Arnošt Valdštejn strávil v Litoměřicích jako biskup téměř třicet let. V roce 1777 mu byl nabídnut post koadjuktora na arcibiskupství ve Lvově,

odmítl však a raději zůstal v Litoměřicích. Zemřel 7. prosince 1789. Pohřben byl blízko biskupské rezidence na ohrazeném hřbitově u kaple sv. Jana Křtitele. Později byly jeho ostatky přemístěny do litoměřické katedrály a jsou uloženy v kryptě blízko oltáře Panny Marie Bolestné.

Mgr. Jana Chadimová, oddělení zpracování knihovnických fondů, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem

Otázka pro Ing. Františka Růžičku,

dobrovolného pracovníka diecézního centra pro rodinu, salesiána spolupracovníka, který podává svatě přijímání v kostele Božského Srdce Páně v Teplicích.

Jak dlouho jsi v katolické církvi, co ti přináší a co pro tebe znamená?

Byl jsem pokřtěn jako miminko, vychován v katolické rodině a v dětství jsem ministroval. Po svém patnáctém roce jsem církve opustil, protože jsem měl pocit, že mě omezuje a já chtěl být svobodný. Později, ve svých 24 letech, jsem však pochopil, že jediné, co v životě má smysl a přináší skutečnou svobodu, je Bůh a konvertoval jsem do dospělé víry. Církve pro mne dnes znamená především živé společenství lidí sjednocených samotným Kristem a je místem, kde mohu dávat i čerpat.

S manželkou Ivou jste „salesiány spolupracovníky“. Co to znamená?

Sdružení salesiánů spolupracovníků (zkráceně ACS) je tzv. třetí větve salesiánské rodiny, kterou založil v roce 1876 svatý Jan Bosko. Soustřeďuje ty křesťany, kteří chtějí v salesiánském duchu společně pracovat pro druhé, zejména pro rodiny a mládež.

Jak jste se dostali k práci s rodinami?

V roce 1998 jsme se ženou a dětmi vydali na Manželská setkání. Příští rok hrozilo, že tato akce v severních a východních Čechách zanikne, a tak, když se organizace nikdo nechtěl ujmout, jsme se s manželkou nabídli, že bychom to vzali, a již nám to zůstalo.

V roce 2001 nás otec biskup jmenoval jako manželskou dvojici vedoucími Diecézního centra pro rodinu Biskupství litoměřického. Společně se ženou, kromě letních kursů Manželských setkání, pořádáme ještě Duchovní obnovy manželských setkání, přednášíme, připravujeme snoubence v rodině a pořádáme mnoho dalších akcí pro rodiny jako například Diecézní pouť rodin v Bohosudově.

Já organizuji také „Víkendy pro otce s dospívajícím synem“ aneb „Mnoho mužů má děti, ale málo dětí má otce!“ pro syny ve věku 16-18 let, „Víkendy pro chlapce ze severu“ a obdobné akce zaměřené na mužskou spiritualitu.

Já o tobě také vím, že jsi činný ve veřejném životě a lídrem kandidátky do parlamentních voleb v Ústeckém kraji. Jak se jím člověk stane?

Loni jsem dostal nabídku kandidovat do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR za KDU-ČSL. Snažil jsem se hledat to, co je v souladu s mým svědomím. Nakonec, po poradě s mojí ženou, jsem se rozhodl nabídku přijmout. Bylo to asi hlavně proto, že mi není lhostejný život rodin. Poté, co jsem řekl ke kandidatuře ano, mne krajská nominační konference KDU-ČSL zvolila do čela naší kandidátky v Ústeckém kraji.

Co si myslíš, že by bylo tvým hlavním přínosem ve vrcholné politice v případě, že by ti naši čtenáři dali svůj hlas?

Chci se proto podílet na tvorbě maximálně srozumitelného a vnitřně provázaného právního řádu, v němž se občan může nejen orientovat, ale který mu zároveň nebude stěžovat jeho rodinný život. Přijímané zákony musí být příznivé rodině a pamatovat na rodinu a je potřeba hledat nové cesty ke zlepšení života rodin. Snažím se konkrétně prospět tam, kde mohu pomoci, a tak se například mým modelem mezigenerační solidarity inspirovali politici křesťanských stran v Evropě a po jeho dopracování jej zařadili do svých programů.

Co znamená model mezigenerační solidarity?

Lidé v minulosti zakládali mnohačetné rodiny. Větší počet potomstva vytvářel předpoklad zajištění jejich existence, neboť více dětí snáze uživilo staré rodiče. Dnes je to tak, že matka, která se stará o více dětí, se nemůže věnovat svému povolání a to se projeví na jejím nižším důchodu. Naproti tomu jedinci bez potomků budují svoji kariéru a mají mnohem větší důchod financovaný v našem průběžném systému dětmi těch, co jsou ve stáří znevýhodněni.

Model mezigenerační solidarity předpokládá, že když moje děti chodí do práce a platí daně a pojistné sociálního zabezpečení, mám jako rodič pobírající důchod právo na část takto vytvořených prostředků. Například pro české poměry navrhuje přímý převod rodičům, od pracujícího dítěte, ve výši cca 2% hrubé mzdy.

Ptala se Marie Koscelníková

Kláster Hradiště nad Jizerou

– překvapení nejen pro archeology

Založení kláštera Hradiště

V 11. století došlo v Evropě k několika pohnutým událostem. Roku 1066 v bitvě u Hastingsu Vilém Dobyvatel ovládl Anglii. V roce 1054 začalo tzv. velké schizma, které rozdělilo křesťany na východní a západní církve. Roku 1099 byl křížáky dobyt Jeruzalém. O rok dříve založila skupinka mnichů ve Francii, v Burgundsku nedaleko Dijonu, klášter Cîteaux. Vznikl tak cisterciácký řád, jehož cílem byl návrat k přísnějšímu dodržování řehole sv. Benedikta. Heslo Ora et labora, modli se a pracuj, mělo se stát denní realitou mnicha, nejen ideálem psaným na papíře.

Oproti ostatním byl vznik cisterciáckého řádu událostí opravdu nepatrnou. Teprve když do kláštera vstoupil sv. Bernard z Clairvaux, celé reformní hnutí dostalo spád a byly zakládány nové kláštery po celé Evropě. Z Francie se řád rozšířil do okolních zemí, a tak se v polovině 12. století dostal přes Německo i do Čech. Roku 1144 byl založen klášter v Plasech. Odtud pak byl založen klášter Hradiště.

Kdy to přesně bylo, nevíme. Možná ve stejném roce, kdy byly založeny Plasy. Možná, a to se zdá být pravděpodobné, k tomu došlo o rok později, tedy léta Páně 1145. V barokní kronice ze 17. století plaského kláštera však nalzáme i údaj 1177.

Zmatek v určování data založení vede k domněnce, že se původně jednalo o klášter benediktinský. Ten

snad byl založen už roku 1145 nebo 1144, roku 1177 pak byl převzat cisterciáky, což nebylo nic neobvyklého. Pro tuto hypotézu hovoří i skutečnost, že opatství Hradiště je umístěno na kopci. Cisterciáci dávali přednost založení v údolí.

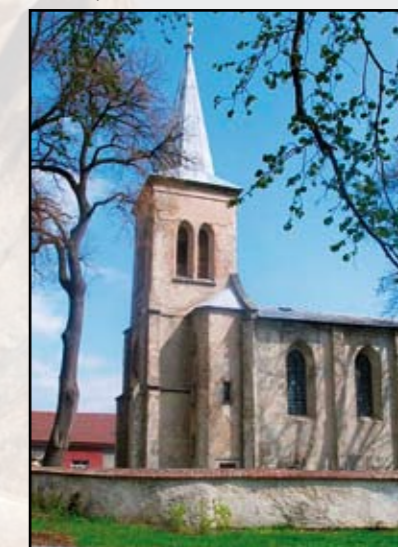
Když hovoříme o založení kláštera Hradiště, musíme pokorně uznat, že opravdu nevíme nic přesného a pracujeme pouze s teoriemi. Záchytný bod je první písemná zmínka pocházející z roku 1184. Tehdy kníže Bedřich vydal listinu pro klášter Plasy. Mezi svědky je uveden „...Thidricus abbas de Gredis...“. Česky: „Děťřich, opat z Hradiště“.

Proč se klášter Hradiště jmenuje zrovna tak? Ani to nevíme přesně. Možná se na místě nacházely nějaké zbytky opevnění nebo keltského oppida. Ty se nám do dnešních dnů nezachovaly a ani archeologické nálezy je nepotvrdily. Když už hovoříme o názvu, je vhodné připomenout, že klášter Hradiště si nesmíme plést s premonstrátským klášterem stejného jména. Ten druhý leží u Olomouce.

Kláster a přilehlý opatský chrám dostaly svou kamennou podobu pravděpodobně v polovině 13. století, kdy zřejmě došlo ke zbourání dřevěného provizoria. Přilehlý chrám zasvěcený Panně Marii půdorysem připomíná cisterciácký chrám v rakouském Lillienfeld nebo ve francouzském Cîteaux. Možnou vazbou na Lillienfeld se zabývá ve své práci „Markvartici“ Berthold Waldstein-Wartenberg. Novější výzkumy však ukazují spíše na příbuznost přímo s Cîteaux (P. Sommer). Archeologické vykopávky v místě bývalého opatského chrámu nám dávají tušit, že se jednalo o stavbu v gotickém slohu, jež si svou velikostí nezádala ani s největší stavbou té doby na našem území, totiž se svatovítskou bazilikou (P. Sommer).

I v případě zakladatele kláštera nevíme nic jistého. Za něj je považován Heřman z Ralska, komoří knížete Soběslava II. Jemu v té době patřilo území, na kterém klášter vznikl. Pá-

nové z Ralska byly členy rodu Markvaticů, jemuž patřilo rozsáhlé území severních Čech. Později se z něj oddělilo několik rodových větví. Kromě pánů z Ralska to byli například Valdštejnové, Vartenberkové, pánové z Michalovic, z Lemberka a další. Rozhodující odpověď na otázku, kdo byl zakladatelem kláštera, by mohlo dát středověké kalendárium, které je uloženo pod signaturou XIII G 23 v Národní knihovně v Praze. Ke dni 19. května je zde uvedeno anniversarium: „Anniversarium fundatoris...“ Jedná se o výroční den smrti zakladatele kláštera. Slavit takové anniversarium měl v Čechách dovolen jen klášter Hradiště. Jméno však bylo z pergamentu vyškrábáno.

Činnost kláštera

Ani na otázku, proč si zakladatel vybral zrovna cisterciácký řád, nelze najít jednoznačnou odpověď. Místo dohadů necháme promluvit historická fakta popisující činnost kláštera.

Oblast severních Čech nebyla ve 12. století žádnou růžovou zahradou. Nalézal se zde prales, s jehož osídlováním se v době zakládání Hradiště teprve začínalo. Vzpomeňme na nedaleký Bezděz, jenž patří právě mezi hrady kolonizační z dob krále Přemysla Otakara II. Byla-li koloni-

zace neobydlené části panství jedním z důvodů zakladatele, byli cisterciáci ti praví.

Cisterciáci si totiž sami pro své kláštery vybírali místa neosídlená, vzdálená od civilizace, ba přímo neobyvatelná. Vysoušeli bažiny, mýtili lesy, zavlažovali pustiny, zakládali hospodářské dvory (grangie, např. dnešní obec Rádlo), zaváděli nové výrobní postupy a plodiny.

Klášter Hradiště založil na nedaleké obchodní cestě nové město, dnes je známé pod názvem Mnichovo Hradiště. V listinách se dočítáme i o založení města Nova Civitas, jeho polohu však neznáme.

Cisterciáci se věnovali nejen manuální práci, ale i ošetřování. Důkazem toho jsou špitály, které spravovali hradištsí mniši. Jedná se o špitály s titulem probošství v Hošce, Žlebech a České Lípě.

Duchovní správu zajišťovali nejen na svém území, ale také v založených kláštřích. Hradiště spravovalo dvě filiace, ženský klášter Sezemice a mužský Svaté Pole, oba ve východních Čechách. Malá komunita

mnichů zajišťovala spolu s farářem duchovní správu na faře u kostela sv. Kříže v Jablonném v Podještědí.

Samotné Hradiště pak podléhalo mateřskému klášteru v Plasích. Stejně jako ostatní opati cisterciáckého řádu, i ten hradištský musel se jednou ročně zúčastnit generální kapituly v Cîteaux.

Nelze jednoznačně tvrdit, že by Hradiště hrálo germanizační roli na nově kolonizovaném území. Seznam nám známých opatů je přehledem jmen jak ryze německých (Theodoric, Rivin,...), tak i českých (Modlík, Nemoj,...).

Nevíme ani, jaké byly vztahy mezi klášterem a zakladatelským rodem Markvarticů. Můžeme se jen domnívat, že někteří z opatů byli rodem Markvartici. Klášterní kostel plnil také funkci rodového pohřebiště. Důkazem jsou nejen dochované náhrobní kameny (například Jan z Čejetic nebo manželé Jan a Eliška z Vartenberka), ale i dobové zápisy. Jedním z nich je již zmiňované anniversarium zakladatele kláštera ke dni 19. května. Tím druhým je poznámka v Kronice zbraslavské, kde čteme v popisu jedné pútky z roku 1332: *...a byl tam zabít Beneš z Vartenberka, mocný pán, a v měsíci březnu pochován byl v klášteře Hradištském...*

Události

Mniši sice žili v ústraní a vyhledávali samotu, klášter však nebyl ostrůvek odtržený od reality běžného života v zemích Koruny české. Když zemi vládla bída a neúroda, byl zasažen i život mnichů. Naopak prosperita a stabilní politická situace vedla k rozmachu kláštera.

O založení kláštera, o kterém vlastně nevíme nic moc jistého, jsme již hovořili. Jisté je, že k založení dojít muselo, jinak by nemohl klášter Hradiště zasáhnout do dějin.

Jedna z epizod se stala roku 1279. Je to zároveň první zmínka o městu Mnichovo Hradiště. Tehdy to byl rok po osudové porážce českého vojska v bitvě na Moravském poli, kde padl král Přemysl Otakar II., synovec Anežky České. Braniboři okupovali Čechy. K rabování se navíc připojila neúroda a následná nouze. Vdova po Přemyslu Otakarovi II., královna Kunhuta, byla i se svým synem Václavem uvězněna na hradě Bezdězu. Požádala své žalářičky, aby jí umožnili pouť do nedalekého

cisterciáckého kláštera Hradiště. Povolení dostala. Opat kláštera ji však nepřijal přímo v Hradišti (zde panovala klauzura), ale v nedalekém městečku Mnichovo Hradiště. Královna se poté vrátila zpět na Bezděz. Když požádala žalářičky o povolení k pouti do Hradiště podruhé, i tehdy jí bylo vyhověno. Tentokrát však již královna využila příležitosti a lstí utekla ke svým stoupencům na Moravu. Syn Václav, budoucí král Václav II., byl od Braniborů vykoupěn později. Celou tuto událost nám popisuje kronika zbraslavského kláštera.

Další epizody předznamenávají husitskou bouři. V zápisech ze synody pražské arcidiecéze z roku 1403 čteme: *ITEM MANDAT, UT PLEBANI PROHIBEANT SUIS PLEBICUS, NE VISITENT NEC PEREGRINENTUR AD PINUM CIRCA GRADUM MONACHORUM SUB PENA EXCOMMUNICACIONIS.*

„A rovněž se přikazuje, aby faráři zakázali svým farníkům navštěvovat nebo konat poutě k borovici u Mnichova Hradiště pod trestem exkomunikace.“ O co přesně šlo, nám přibližuje Mistr Jan Hus ve svém spise O krvi Kristově: *„...Jakož v nějakém lese u kláštera Hradiště strom jakýs, borovice zvaný, působením mnichů a valným sbíháním lidu byl by i s místem stal se posvátným, kdyby mu nebylo zabráněno...“*

Jen na okraj si dovolím poznámku, o Janu Husovi. Učíme se o něm jako o národním hrdinovi. Nic proti tomu. Zkuste si ale od něj něco přečíst. Najít některá jeho díla je opravdu problémem. Traktát O krvi Kristově jsem sháněl několik let, až jsem na něj omylem narazil v knihovně pražské Katolické teologické fakulty UK. Překlad je z roku 1898, za záložku sloužil výstřižek z novin popisující „vítězná tažení“ rakousko-uherských a německých vojsk.

Zpět k Mistru Janu Husovi. Traktát O krvi Kristově sepsal na žádost pražského arcibiskupa Jana Zajíce z Házmburka. Zabývá se v něm falešnými „zázraky“ a pravdivě odhaluje

jejich pravou podstatu jako nestoudný zdroj financí. Podle všeho ke stejnému účelu měla sloužit i „zázračná“ borovice u Hradiště.

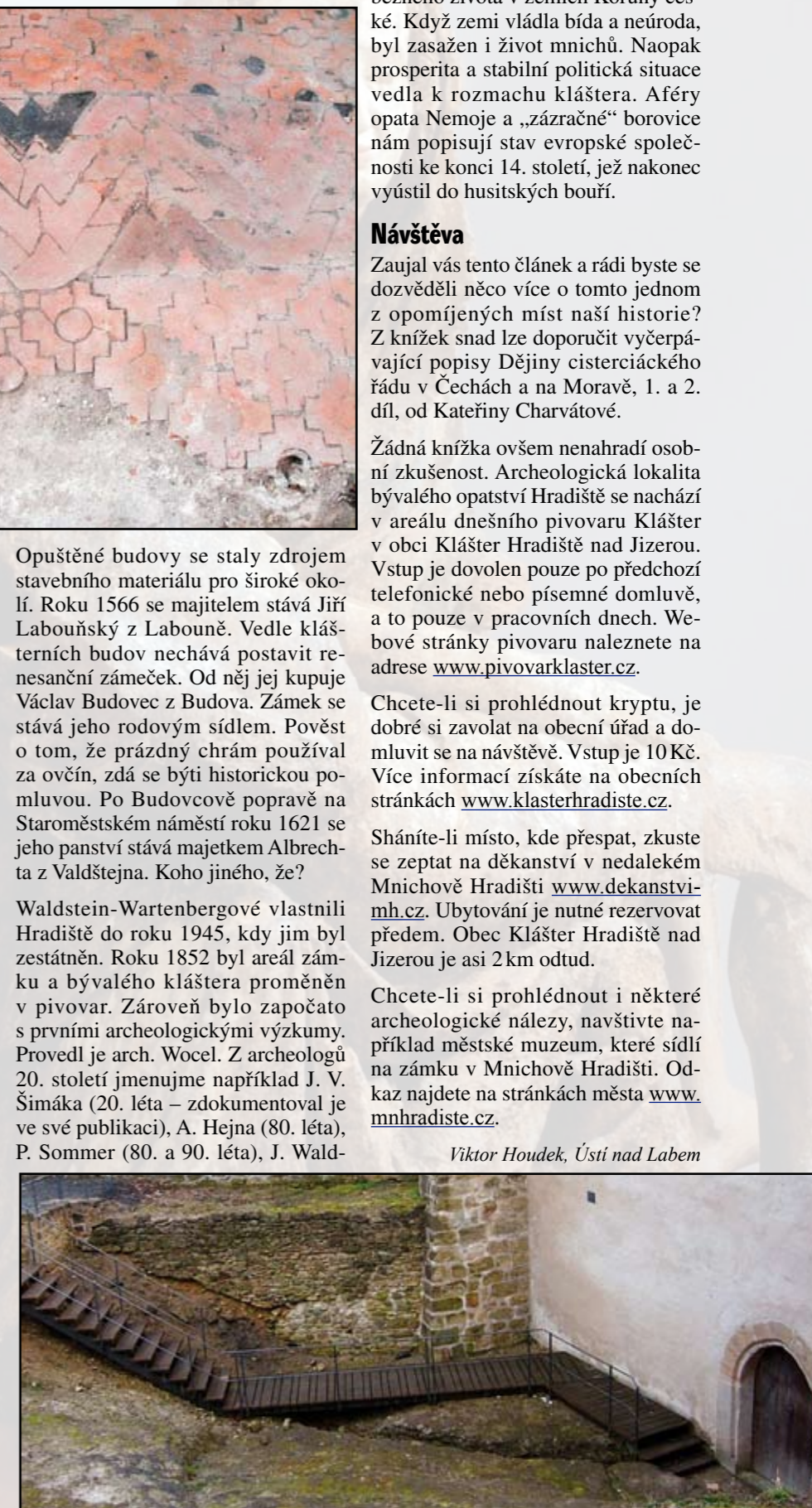

Popis jiné události z počátku 15. století najdeme ve vatikánském archivu. Papež Alexandr II. v ní řeší spor sezemické abatyše Anny a opata Nemoje z let 1409-1410. Spor to byl závažný. Zvyklosti cisterciáckého řádu ukládaly každému opatovi navštěvovat (vizitovat) založené kláštery jednou ročně. Opat Nemoj však navštěvoval dceřiný ženský klášter Sezemice skoro každý měsíc. Vždy přijel i se svým doprovodem šlechtických kumpánů. Vyjídali klášter, a když si po prolomení klauzury abatyše Anna stěžovala, nechal ji zavřít. Místo ní dosadil příbuznou jednoho ze svých povedených přátel. Papežský dokument píše o *„...suspectis solaciis et perversis colloquiis...“* Což by se dalo volně přeložit jako: *„...potěšení budící podezření a zvrhlé řeči...“*

Když se Anna dostala na svobodu, stěžovala si na kurii a celý spor se dostal až do Říma. Nemoj byl odvolán.

Husitská kronika Vavřince z Březové popisuje, jak došlo k vypálení kláštera Hradiště dne 30. dubna 1420: *„...velké množství lidu se shromáždilo blízko Třebechovic na kopci zvaném Oreb v kraji Hradeckém (Hradec Králové) a pod vedením pana Hynka, zvaného Krušina z Kumburku, a kněze Ambrože Hradeckého zaútočili na pevný klášter Hradiště blízko Valečova, jenž dobyli a vypálili...“* Podle všeho klášter Hradiště jenom vypálili, ale nezbourali. Mniši včas sebrali vše důležité a utekli na nedaleký hrad Bezděz. Odtud se přestěho-

vali do kláštera Zlatá Koruna v jižních Čechách. O obnově klášterního života v Hradišti se uvažovalo, ale nikdy již k němu nedošlo.

hauser (90. léta a po roce 2000).

Závěrem tedy můžeme shrnout: klášter nebyl ostrůvek odtržený od reality běžného života v zemích Koruny české. Když zemi vládla bída a neúroda, byl zasažen i život mnichů. Naopak prosperita a stabilní politická situace vedla k rozmachu kláštera. Aféry opata Nemoje a „zázračné“ borovice nám popisují stav evropské společnosti ke konci 14. století, jež nakonec vyústil do husitských bouří.

Návštěva

Zaujal vás tento článek a rádi byste se dozvěděli něco více o tomto jednom z opomíjených míst naší historie? Z knížek snad lze doporučit vyčerpávající popisy Dějiny cisterciáckého řádu v Čechách a na Moravě, 1. a 2. díl, od Kateřiny Charvátové.

Žádná knížka ovšem nenahradí osobní zkušenost. Archeologická lokalita bývalého opatství Hradiště se nachází v areálu dnešního pivovaru Klášter v obci Klášter Hradiště nad Jizerou. Vstup je dovolen pouze po předchozí telefonické nebo písemné domluvě, a to pouze v pracovních dnech. Webové stránky pivovaru naleznete na adrese www.pivovarklaster.cz.

Chcete-li si prohlédnout kryptu, je dobré si zavolat na obecní úřad a domluvit se na návštěvě. Vstup je 10 Kč. Více informací získáte na obecních stránkách www.klasterhradiste.cz.

Sháníte-li místo, kde přespát, zkuste se zeptat na děkanství v nedalekém Mnichově Hradišti www.dekanstvi-mh.cz. Ubytování je nutné rezervovat předem. Obec Klášter Hradiště nad Jizerou je asi 2 km odtud.

Chcete-li si prohlédnout i některé archeologické nálezy, navštivte například městské muzeum, které sídlí na zámku v Mnichově Hradišti. Odkaz najdete na stránkách města www.mnhradiste.cz.

Viktor Houdek, Ústí nad Labem

Tobijáš – poutník za vlastním životním povoláním

Kniha Tobijáš vznikala pravděpodobně kolem roku 200 př. Kr., a ačkoli se nám dochovaly donedávna pouze řecké texty z této biblické knihy, byla původně pravděpodobně psána aramejsky. O aramejském dřívějším znění svědčí nedávné qumránské nálezy z Judské pouště. Kniha pro svůj pozdní vznik nebyla přijata do kánonu židovské bible, což později též opakovali protestanté, nicméně v katolickém pojetí tato kniha do biblického poselství patří; přede-

byli nazí; a když jsem viděl mrtvoly svých krajanů pohozené za hradbami Ninive, pohřbíval jsem je. A právě pohřbívání odsouzců, kteří byli králem i posmrtně potrestáni oděním rádného pohřbu, se stalo pro Tóbíta důvodem k pronásledování. Je mu zabaven majetek, musí uprchnout před popravou. Když král zemře, může se vrátit domů, nicméně zde jej čeká další tragédie. Po sváteční hostině odpočívá ve venkovním dvoře pod zdí, v níž mají hnízdo vrabci. Jejich trus napadá do Tóbitových očí a jeho následkem Tóbit oslepe. Jakoby se zde tak trochu opakoval osud nešťastného Jóba a zároveň se potvrzovalo staré lidové rčení: *Pro dobrotu na žebrotu*. Všechno toto zlé a těžké má však své důležité místo v prozřetelnosti Boha, jemuž Tóbit slouží. Na pozadí nespravedlivého utrpení dobrého a zbožného člověka se začíná odvíjet poetický příběh pouti syna Tobijáše, který je doprovázen samotným andělem Rafaelem. Když se za nějakou dobu vrací domů, přivádí si s sebou nejen dobrou manželku osvobozenou od démona, ale též veliký majetek, zajišťující mu dlouhodobé slušné živobytí a štěstí opětného shledání s rodiči je korunováno uzdravením otce, který může opět spatřit své drahé na vlastní oči.

Jaká je však výpověď celé knihy? Kde je těžiště její nadčasovosti? Vše se odvíjí kolem putování, jež je provázeno mnohými nebezpečími a těžkostmi. Může být chápáno i obrazně jako cesta životem, jež je též plná úskalí a překážek. Tobijáš však obstojí. Především díky věrnému společníku – andělu Rafaelovi. V neposlední řadě však též díky své věrnosti, vytrvalosti a ušlechtilosti. A tak po překonání všech nebezpečí dorazí zpět domů vybaven po všech stránkách k tomu, aby se stal samostatným, založil svou vlastní rodinu a převzal zodpovědnost nejen sám za sebe, ale též za druhé – za stárnoucí rodiče, za rodinný majetek, za svou vznikající rodinu vlastní. Cesta, i v jejím symbolickém významu, rodina jako pozemský domov člověka,

uzdravení jako výsledek věrné služby Bohu a majetek jako projev Božího požehnání, to jsou patrně hlavní témata, jež jsou prostřednictvím malebného příběhu charakterizována ve svém nadčasovém významu pro každého člověka.

Život jako cesta

Tobijáš odchází ze svého domova jako ještě nezralé dítě závislé na rodičovské péči. Vrací se však jako dospělý muž zakládající svou vlastní rodinu, se získaným majetkem, který mu umožní vybudovat nový domov pro jeho děti. Vrací se jako ten, který je schopen se též postarat o své stárnoucí rodiče, jimž přináší útěchu, odpočinek a uzdravení. Jak tato proměna proběhla? Skrze překonávání překážek, jež s sebou cesta přinesla. Tobijáš roste, zraje a sílí právě díky těmto překážkám. Osvědčuje se jako vytrvalý, trpělivý, cílevědomý a věrný. Nicméně bez Boží pomoci by to jistě nezvládl. Anděl, který jej provází jako přátelský společník, se mu stává rádcem, pomocníkem, ano i zachráncem. Celý příběh vybízí čtenáře, aby svým životem putoval podobným způsobem. Aby zůstal věrný svým dobrým zásadám, aby byl vytrvalý, trpělivý a cílevědomý, aby hledal dobré přátele, kteří mu poradí a pomohou zvládat náročnou pouť životem. Aby se nevyhýbal nebezpečím (samozřejmě ani je nevyhledával), ale bral je jako výzvu, jejíž překonání s Boží pomocí je často právě to, čeho má být dosaženo, co život rozvíjí, obohacuje, činí opravdu šťastným.

Rodina jako pozemský domov člověka

V určitém smyslu bychom mohli říci, že kniha Tobijáš je vyprávěním o rodině. Tóbit, příkladná otcovská autorita, rozšiřuje svou otcovskou dobrotu na široké okolí, jeho manželka a Tobijášova matka denně vyhlíží s láskou a starostlivostí svého syna, kdy se zase vrátí domů, Tobijáš putuje ke svým blízkým příbuzným, kteří jej zahrnují péčí jako vlastního syna, sám pak hledá svou životní partner-

ku, která se má stát jeho novým domovem a matkou jeho vlastních dětí. Vše je provázeno etickými pravidly, které umožňují šťastný rodinný život, pokojné prožívání domova. Nalézáme zde rodičovský příklad, jak má vypadat otec a matka rodiny, jsou zde zároveň rodičovská napomenutí jako jakýsi odkaz moudrosti nabyté mnohými zkušenostmi, které ještě nezralému dítěti chybí. „Až zemřu,“ říká Tóbit svému synu Tobijášovi, „vyprav mi slušný pohřeb. Cti matku a po všechny dny svého života ji neopouštěj. ... Po všechny dny buď, dítě, věrný Pánu. ... Po všechny dny svého života konej dobré skutky a nechod po cestách nepravosti. ... Ze svého majetku dávej almužnu. Nikdy neodvracej tvář od chudého a Bůh neodvrátí od tebe tvář svou. ... Vyvaruj se, dítě, jakékoli nemravnosti. ... neopovažuj se pohrdat svými bratřimi, syny a dcerami svého lidu... Protože přivádí zkažu a velkú neklid; zahálka přivádí chudobu a nedostatek, neboť zahálka je matkou hladu. Těm, kdo pracují, nezadržuj mzdu do příštího dne, ale vyplat ji ihned. ... Buď, synu, bdělý ve všech svých dílech a dobře vychovaný ve všem svém jednání. Nikomu nedělej to, co bys nerad sám podstupoval. Nepij víno do opilosti a na své cestě neměj za družku nestřídmost. ... Rad' se s každým, kdo je moudrý, a nezhrdej užitečnou radou. Za všech okolností chval Pána Boha, pros ho, aby řídil tvé cesty a aby tvé stezky a tvé úmysly dovedl zdárně k cíli.“ Za vším jaksi vnímáme 4. Boží přikázání, jehož respektování vede ke zdárnému a šťastnému pozemskému životu a jež člověka bezděčně spojuje se samotným Bohem, který se člověku zjevuje jako milující a všemohoucí Otec a zve jej tím do své božské rodiny.

Život, není zdraví a síla těla, ale zdraví a harmonie duchovní. Zdravý je především ten, kdo je věrný Bohu, kdo správně jedná, kdo je pokorný a dobrý. Ačkoli může ztratit své zdraví tělesné, jako v případě osleplého Tóbíta, zůstává v něm hluboký pramen zdraví duchovního, které tvoří jádro plného života a je zároveň předpokladem pro opravdové zdraví duševní i tělesné.

Zdraví a uzdravení jako cíl životní cesty

Člověk je samozřejmě jako živý tvor vázán a závislý na zdraví. Beze zdraví nemůže být život plný a šťastný. V našem vyprávění je dar zdraví pojat jako na jedné straně Boží milost, na straně druhé však též jako výsle-

dek lidské vytrvalé a trpělivé snahy. Nemocnému Tóbitovi je zdraví darováno jeho synem, ale ten získává lék na radu anděla po přemožení nebezpečné dravé ryby po dlouhém putování. Podobně Sára, budoucí Tobijášova manželka, je uzdravena duchovně osvobozením od démona Asmodea po mnohém strádání, ve kterém se ocitla až na pokraji sebevraždy, modlitbou a důležitou pomocí budoucího manžela, který podává lék získaný na radu anděla. Jádrem a pramenem veškerého zdraví, tohoto nutného předpokladu pro naplně-

Rembrandt van Rijn
Tobijášovi rodiče - osleplý Tóbit a Anna

ný život, není zdraví a síla těla, ale zdraví a harmonie duchovní. Zdravý je především ten, kdo je věrný Bohu, kdo správně jedná, kdo je pokorný a dobrý. Ačkoli může ztratit své zdraví tělesné, jako v případě osleplého Tóbíta, zůstává v něm hluboký pramen zdraví duchovního, které tvoří jádro plného života a je zároveň předpokladem pro opravdové zdraví duševní i tělesné.

Majetek jako průvodní jev dobře vykonané cesty a jako Boží milost

Není to pouze kniha Tobijáš, která hovoří o majetku pozitivně. Převážná většina starozákonního poselství mluví o majetku jako o projevu Božího požehnání. Ve srovnání se Zákonem novým je zde značný rozdíl v tomto pohledu. Ježíš mluví o hmotném

majetku převážně skepticky, vyzývá k dobrovolné chudobě, sám vede život chudý a hmotně nezajištěný. Jeho *Spíše projde velbloud uchem jehly, než bohatý vejde do Božího království*, je jakýmsi shrnutím jeho pohledu na hmotný majetek. Nicméně je nutné uvážit, že Ježíš mluví hlavně z pozice eschatologického naplnění dějin, kdy tváří v tvář jeho božské přítomnosti mezi lidmi se člověk nemá zatěžovat a rozptylovat péčí o majetek a o pozemské zajištění, ale má se plně soustředit na Boží přítomnost v Ježíšově osobě. Na druhé straně Ježíš hovoří často o bohatství nehmotném jako o důležité rovině dobrého a zbožného života. Být bohatý vírou, důvěrou v Boha, být bohatý dobrými skutky, získat bohatství Božího království, být tak bohatý před Bohem, to všechno jsou důležitá témata Ježíšova kázání. Starý zákon vidí milost Boží do značné míry ještě příliš zemitě, hmatatelně, fyzicky. Proto také bohatství, jako Boží požehnání, vidí především na hmotné úrovni. Tobijáš získává obrovské bohatství, které činí jeho život plnější a bezpečnější, opět díky svému dlouhému životnímu putování, ale též díky radám svého otce, svého přítele anděla a jako dědictví, jež vytvořili jeho předkové. Sám je též důrazně napomínán (viz výše), aby majetek nikdy neshromáždil jen pro sebe, případně jen pro svou

rodinu, ale aby vždy štedře ze svého nadbytku rozdával almužny chudým a potřebným. Majetek se tak stává jakýmsi předivem lásky a solidarity, které rozvíjí sounáležitost a jednotu lidského společenství. Majetek je zde důležitým služebníkem tohoto sjednocení lidí. Majetek tak slouží k něčemu vyššímu, ušlechtlejšímu, nesmí se však sám stát nemilosrdným a bezcitným otrokářem člověka.

A tak nás zdánlivě čistě výpravné líčení jedné cesty do dalekých, neznámých a nebezpečných krajů povzbuzuje k vlastnímu vydávání se na těžkou, ale plodnou cestu za hledáním Boha, druhých lidí, sebe sama. Hlavní postavy dramatického příběhu již významem svých jmen ztělesňují zvěst knihy: Tobijáš = Hospodin je dobrý, Rafael = Bůh uzdravuje.

P. Jiří Voleský

Rembrandt van Rijn
Rafael opouští po návratu domů rodinu Tobijášovu

vším pro svůj etický rozměr týkající se hlavně rodinného života. Kniha vypráví o zbožném Židu Tóbitovi, který musí žít v cizí zemi. Přesto, že je vzdálen svému domovu, a přesto, že mu to nepřináší žádný pozemský užitek, zůstává i v cizině věrný morálním a rituálním zásadám, které mu předkládá jeho víra. Sám o sobě svědčí v úvodu knihy: ... *časťto jsem dával almužny svým pokrevním bratřim, svůj chléb jsem dával hladovějícím a svůj oděv těm, kteří*

Krátké zprávy z diecéze

Farní charita rozšířila služby pro seniory

Farní charita Litoměřice od února poskytuje přechodné pobytové služby pro seniory v týdenním stacionáři, který je součástí domova na Dómském pahorku v Litoměřicích. K dispozici zde jsou tři dvoulůžkové pokoje a jeden třílůžkový pokoj. Budova je patrová vybavena výtahem. V patře se nachází bezbariérová koupelna, jídelna sloužící také jako společenská místnost, společenský koutek s kuchyňkou. Zařízení je umístěno v klidné části města blízko centra. Jeho kapacita je devět klientů.

Stacionář poskytuje tyto služby: ubytování po přechodnou dobu, ošetřovatelskou a pečovatelskou službu, lékařskou službu, celodenní stravu, rehabilitační služby, základní sociální poradenství, službu kadeřníka, pedikúru, manikúru. Dalšími službami jsou ergoterapie a aktivizační činnosti spočívající v rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností s použitím například výtvarné a jiné techniky, trénování paměti, apod. Naši uživatelé mají k dispozici také kapli, ve které se pravidelně mohou účastnit mše svaté.

Nabízené služby jsou poskytovány dle individuálního zájmu každého klienta. Náležitosti pro přijetí do týdenního stacionáře najdete na stránkách Farní charity Litoměřice www.fchltm.cz nebo na telefonních číslech 417 770 094, 417 770 009, 417 770 011. Žádosti o přijetí do týdenního stacionáře přijímá Farní charita Litoměřice.

Pavel Szymanski, Farní charita Litoměřice

Hospic sv. Štěpána nabízí zcela novou službu

Hospic sv. Štěpána v Litoměřicích nabízí zcela novou službu pro občany Litoměřic a okolí, kteří již nemohou být doma sami. Jedná se o sociální služby poskytované ve zdravotnickém zařízení lidem, kteří pobývali v hospici nebo i v nemocnici a jejichž zdravotní stav se zlepšil natolik, že pominul důvod pro jejich další hospitalizaci a pacient může být propuštěn do domácí péče. V případě, že má fungující rodinu, nebývá to žádný problém. Rodina péči o pacienta převezme a stará se o něj po dobu, dokud tuto péči zvládá sama. V případě, že pacient rodinu nemá, nebo jeho blízcí nejsou z různých důvodů schopni, bohužel někdy i ochotni se o pacienta starat, nebo když není možnost mu sjednat domácí ošetřovatelskou péči, nastává neřešitelná situace. Pacient nemůže být doma sám a často končí zcela zbytečně v nemocničním zařízení.

Aby k tomu nedocházelo, rozhodli jsme se tuto nesnadnou situaci řešit výstavbou

nových bezbariérových pokojů v podkroví hospice. Získali jsme tak šest nových míst, tzv. sociálních lůžek. Klienti budou ubytováni v jedno a dvoulůžkových pokojích s vlastním příslušenstvím. Dvoulůžkový pokoj je vhodný i pro manželský pár. Budou mít možnost rovněž využít všechny výhody a zázemí, které hospic poskytuje. To je celodenní stravování včetně dietní stravy, možnost praní osobního prádla, užívání společenských prostor, hospicové kaple, atria. Všechny prostory jsou upraveny bezbariérově. Co však je nejdůležitější, bude se o ně starat milý personál.

Výše úhrad jsou stanoveny Vyhláškou MPSV č. 505/2006 Sb., která navazuje na Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb. Úhrada za ubytování je stanovena ve výši 160,- Kč za den, za stravování 140,- Kč za den. Další služby sociálního charakteru budou hrazeny příspěvkem na péči, který je potřebný pro dofinancování nákladů na každého klienta. Zájemci získají bližší informace na telefonních číslech 416733185-7, 723199981, 731604052, e-mail: info@hospiclitomerice.cz.

Pavel Česal, ředitel hospice

Velkopáteční pouť na Mariánskou skálu v Ústí nad Labem

Letošní Velkopáteční pouť ústeckých věřících od kostela Nanebevzetí Panny Marie (kostel s šikmou věží) na Mariánskou skálu se konala již popáté. Tradice započala v roce 2006, kdy při ní posvětil litoměřický biskup Pavel Posád za přítomnosti tehdejšího primátora města Petra Gandaloviče základní kámen na obnovu mariánské kaple. Ta zde stávala již od roku 1680 a byla zbořena v roce 1976.

Poutní cesta ze středu města měla šest zastavení se zamyšlením duchovních nad životem Ježíše Krista a vztahem jeho života k naší aktuální současnosti. Pouť podle slov ústeckého arciděkana Miroslava Šimáčka má spojoval lidi našeho města, našeho regionu, bez ohledu na jejich rozdílnost, politickou příslušnost, víru. Má napomáhat k obnově duchovních hodnot, jako jsou pravda, spravedlnost a láska, bez kterých by náš svět byl smutný a chudý a bez kterých by se nám v našem městě špatně žilo. Symbolem této obnovy by měla být také obnovená kaple.

Poutníky, kterých bylo na dvě stě, doprovázel zpěvem soubor Solideo, který se věnuje interpretaci hudby gotické, renesanční a barokní s použitím dobových hudebních nástrojů. Každoročně se pouť účastní ústec-

ký primátor, letos Jan Kubata. Ten se v závěru pouti také zmínil o přípravě výstavby mariánské kaple. Proběhla architektonická soutěž, byl vybrán vítězný návrh, ale stávající ekonomická situace zatím nedovoluje započít se stavbou.

Ing. Jan Rosenauer, Ústí nad Labem

Z pouti, foto Ing. Jan Rosenauer

Věž u katedrály sv. Štěpána mohou navštívit turisté

Pětašedesát metrů vysoká věž u katedrály sv. Štěpána na Dómském náměstí v Litoměřicích je od začátku letošního dubna zpřístupněna pro veřejnost. Jde o společnou aktivitu Biskupství litoměřického a města Litoměřice v rámci spolupráce v oblasti cestovního ruchu.

Věž bude přístupná během měsíce dubna, května, června, září a října o sobotách od 13 do 17 hodin a v hlavní turistické sezoně - červenci a srpnu - v pondělí, středu, pátek a sobotu také od 13 do 17 hodin.

Základní vstupné je 50 korun, ke vstupence návštěvník dostane zdarma pohlednici s turistickým razítkem. Rodinné vstupné (2 dospělí + dítě zdarma) stojí 100 korun a za každé další dítě do 15ti let rodič zaplatí 10 korun. Studenti, důchodci, zdravotně postižení s průkazem ZTP a děti do 15ti let zaplatí za vstupenku 25 korun a děti do šesti let mají vstup zdarma. V přízemí věže je umístěna pokladna (detašované pracoviště Centra cestovního ruchu Litoměřice), kde si mohou návštěvníci zakoupit pohlednice a suvenýry.

Věž u katedrály sv. Štěpána v Litoměřicích byla zpřístupněna již v minulosti, a to od června roku 1999 do jara roku 2003, kdy tuto službu provozovala Farní charita Litoměřice. S provozem pomáhali bohoslovci zdejšího teologického konviktu.

Jana Michálková

P. Josef Pavlas z Nového Boru oslavil osmdesátku

Správce novoborské farnosti, „náš“ otec Josef Pavlas, je letošním dvojnásobným jubileantem. Dne 28. února oslavil 80. narozeniny a 22. srpna 1970, tedy před 40 lety, přijal kněžské svěcení z rukou litoměřického biskupa Štěpána kardinála Trochty.

P. Josef Pavlas, SDB, se narodil 28. února 1930 v obci Hodoňovice, která je dnes součástí obce Baška na Frýdeckomístecku, tedy v kraji pod Beskydy. Jeho rodiče, Leopold a Marie, přivedli na svět celkem sedm dětí – tři děvčata a čtyři chlapce. Svého času byl Leopold Pavlas starostou Hodoňovic, svoji rodinu však živil jako zemědělec. Leopold a Marie vychovávali svoje děti v duchu katolické víry, takže Josef přijal svátost křtu krátce po svém narození, a sice 16. března 1930 v Místku.

Svátost biřmování, přijetí Ducha Svatého, byla Josefovi udělena biskupem Zelou v roce 1943 v Ostravě. K tomuto roku se také váže první seznámení Josefovo s dílem salesiánů Dona Boska. V té době Josef navštěvuje čtvrtou třídu měšťanské školy v Ostravě. Svoje vzdělání rozšiřuje na gymnáziu – nejprve ve Dvorku (kvarta), dále ve Fryštáku (kvinta) a gymnaziální studium zakončuje maturitou v Přestavlkách a Holešově v roce 1950. Následuje studium na Pedagogické hudební škole v Brně v letech 1951 – 1956. V té době má Josef už absolvovaný noviciát v Hodoňovicích, přičemž první sliby skládá 16. srpna 1947. Svoje duchovní vzdělání rozšiřuje na CM bohoslovecké fakultě v Litoměřicích v letech 1969 – 1971.

V době po absolvování studia v Brně a studiem v Litoměřicích vykonával Josef několik civilních zaměstnání, pracuje například jako pomocný laborant Výzkumného ústavu vodohospodářského v Brně.

Svoji službu duchovního správce Josef zahájil jako administrátor v Příchovicích, kde působil v letech 1971 – 1979. Jeho následujícím působištěm pak už je Nový Bor. Znamená to tedy, že „naším“ duchovním pastýřem je otec Josef už krásných jedenatřicet let!!!

Nechť mu tedy Bůh žehná v jeho poslání, nechť mu dopřeje hodně zdraví a darů Ducha Svatého, nechť mu nikdy nechybí jeho laskavý humor a pochopení pro nás, jeho vděčné farníky.

Stanislav Vocásek, Nový Bor

Moje nečekaná pouť do Filipova

„Pojeďš dneska v noci do Filipova?“ zeptala se mě po telefonu přítelkyně. Právě mi končila pracovní doba, a protože jsem byla už několik dní velmi nevyspalá, mys-

lela jsem jen na to, jak půjdu ten večer co nejdříve spát. O Filipově jsem věděla jen to, že existuje. Přítelkyně mě ještě poprosila o modlitbu: obávala se, zda se jí podaří dostat se do autobusu, který byl z Prahy na tuto pouť vypravován a byl již zaplněn. Vrucně a upřímně jsem prosila o Boží pomoc pro všechny, kdo se tu noc do Filipova touží dostat. To jsem ještě nevěděla, že budu i já mezi nimi.

Doma mi to totiž nedalo a našla jsem si na internetu informace o filipovském zázraku i každoroční pouť. Užasla jsem, když jsem zjistila, že na rozdíl od jiných míst zde došlo nejen k zázračnému uzdravení, ale také ke zjevení Panny Marie nemocné ženě. UVědomila jsem si tak, že filipovský zázrak má pro naši zem vskutku výjimečný význam. Pocítila jsem ve svém srdci silnou touhu či spíše výzvu do Filipova jet a prosit - za zázračné uzdravení celého našeho národa, za jeho obrácení k Bohu.

Neuměla jsem si však vůbec představit, že bych to mohla zvládnout. Byla jsem tak vyčerpaná, že bych stěží vydržela vzhůru další hodinu, natož celou další noc. Jet do Filipova znamenalo podniknout 100 km cestu v noci a v mrazu a ráno se vrátit rovnou do práce. Byla to pro mě nejen zkouška mých vlastních sil, ale především mé důvěry v Boha. Rozhodla jsem se zcela se na něj spolehnout a vložila jsem vše do jeho rukou: „Pane, věřím, že ty sám mi vkládáš tuto touhu do srdce. Pokud chceš, abych jela, prosím, dej mi k tomu sílu a postarej se o mě na té cestě!“

Měla jsem pouhých 20 minut na to, abych si sbalila, teple se oblékla a vyrazila na poslední vlak, který odjížděl tím směrem. Když jsem po 2,5 hodinách cesty a dvou přestupech o půlnoci vystupovala na nádraží v Rumburku, měla jsem starost, co si v tom mraze počnu se čtyřmi hodinami času, které zbývaly do začátku mše svaté. V tu chvíli mě „náhodou“ oslovil neznámý mladý kněz doprovázející skupinu poutníků z Prahy. Když se dozvěděl, že jdu také do Filipova, nabídl mi, abych ten čas strávila s nimi v teple útulné místní fary. Tichá modlitba před svatostánkem byla pro mě krásným zážitkem, stejně jako následná hodinová pěší cesta pohádkově zasněženou noční krajinou za společné modlitby růžence. Bylo krásné a dojemné vidět v té tiché mrazivé noci z různých stran přicházet a přijíždět poutníky české, německé, ale i moravské a slovenské.

Když jsme dorazili na místo, vstoupila jsem do baziliky, prošla tím velkým množstvím lidí až téměř dopředu a zůstala „náhodou“ stát na jednom místě vedle zaplněných lavic. Až po chvíli jsem se podívala vedle sebe a s ohromením zjistila, že právě v té řadě sedí má přítelkyně (do autobusu se tedy nakonec dostala) a vedle ní volné místo

pro mě! Pocítila jsem hlubokou vděčnost: vnímala jsem doslova hmatatelně, jak Pán, kterého jsem o to prosila, vše řídí a až dojemně se o mě celou dobu stará.

Noční mše svatá ve filipovské bazilice pro mě byla hlubokým zážitkem. A návrat domů? Místo hodinového čekání v mrazu na zpáteční spoj a složitého cestování vlakem mi bylo „náhodou“ nabídnuto svezení v autobuse s poutníky ze sousedního města, díky kterému jsem se pohodlně a včas dostala domů i do práce.

Jsem velmi ráda, že se o tuto nádhernou zkušenost mohu podělit s ostatními. Kéž nikdy nezapomínáme, že se na Boha můžeme a máme ve všem naprosto spolehnout. On naší důvěru a odvahu nejen nikdy nezklame, ale bohatě ji odmění.

Simona Nagyová, Litoměřice

Cesta za Pannou Marií Filipovskou

Jako každý rok, tak i letos jsem se vydala již v nočních hodinách s rodiči osobně se setkat s Pannou Marií Filipovskou, a to do místa jejího zjevení, do poutní baziliky ve Filipově, abych se s ní mohla setkat při slavení mše svaté a poděkovat jí za milosti, kterých se mi každým dnem dostává, a zároveň i prosit o vše potřebné nejen pro mne a mé blízké, ale i pro ostatní lidi, kteří dosud Boha nepoznali.

Úderem čtvrté hodiny ranní baziliku rozezněly zvony, abychom si tak připomněli, že v tuto dobu zde před více než sto čtyřiceti lety došlo k zázračnému uzdravení choré dívky Magdaleny Kadeové ve chvíli, kdy se modlila k Panně Marii. Když průvod kněží a ministrantů procházel bazilikou, zpívali jsme při tom filipovskou poutní píseň.

Hlavním celebrantem mše svaté byl náš litoměřický biskup Jan Baxant. Spolu s ním koncelebroval emeritní biskup Josef Koukl a mnoho dalších kněží nejen z diecéze, ale i ze zahraničí. Myšlenky otce biskupa v promluvách byly velice povzbudivé a poučné. Tentokrát jsem si s sebou odnesla tři důležité myšlenky. Kdo je vlastně člověk a kdo je ve srovnání s Bohem? Dále také Boží požehnání. Ale nejvíce mne zaujalo, když hovořil o nemoci. To, že Bůh nesesílá nemoci jako trest, ale jako oslovení, které je možné přijmout jako dar, i když to mnoho lidí přijímá jako trest.

Mnoho nemocných lidí přichází na toto místo i s myšlenkou poděkovat za svůj kříž. Je neuvěřitelné, jak poutní atmosféra na člověka působí. Mše skončila před šestou hodinou ranní. Domů jsem tedy odjížděla fyzicky vyčerpaná, ale zato posílena promluvy Panny Marie.

Veronika Šafránková, Biskupské gymnázium Varnsdorf

Biskupská kurie v Litoměřicích má nového kancléře

Mgr. Miloslav Marek byl od 1. dubna 2010 jmenován novým kancléřem biskupské kurie v Litoměřicích. Narodil se 14. září 1975 v Havlíčkově Brodě (královéhradecká diecéze). Po absolvování gymnázia byl přijat ke studiu v Teologickém konviktu v Litoměřicích a posléze na KTF UK v Praze. V letech 1995 - 1998 absolvoval formaci v Arcibiskupském semináři v Praze. Od roku 1998 vykonával civilní službu jako ošetřovatel v Hospici Anežky České v Červeném Kostelci. V roce 2000 se vrátil ke studiu na KTF UK, které ukončil v červnu 2002 obhajobou diplomové práce na téma „Eutanázie v kontextu hospicového hnutí“. Od roku 2000 pracuje v Hospici sv. Štěpána v Litoměřicích; nejprve na pozici ošetřovatele, posléze jako provozní pracovník - analytik. Je ženatý, má tři děti.

Marie Koscelníková, nová redaktorka časopisu Zdislava

Milí čtenáři, jsem novou redaktorkou časopisu Zdislava. Mnozí mě znáte z vysílání regionálního studia Štěpán Radia Proglas, pro který pracuji už od roku 2003 pod jménem Marina (tak mi říkají moji blízcí). Práci pro časopis jsem velice uvítala. Jak vždy ve studiu Štěpán zdůrazňují, beru moje působení, teď už v obou médiích, z velké části jako službu pro litoměřickou diecézi. Byla bych ráda, kdyby se mi podařilo přispět ke kvalitě a oblíbenosti časopisu. Aby naše Zdislava pokročila dál, potřebuje i vaši pomoc při spolupráci a modlitbě.

Marie Koscelníková

Z diáře litoměřického biskupa Mons. Jana Baxanta:

8. 5.	15.00 hodin	Žehnání obnovené kaple, Jirkov – Strupčice.
9. 5.	10.00 hodin	Břimování, Rochlice.
9. 5.	17.00 hodin	Setkání s břimovanci, biskupská rezidence, Litoměřice.
13. 5.	18.00 hodin	Tirschenreuth, návštěva německých křesťanů, Německo.
14. 5.	18.00 hodin	Pastorační návštěva, Litvínov.
15. 5.	9.00 hodin	Setkání trvalých jáhnů, Diecézní dům kardinála Trochty, Litoměřice.
15. 5.	11.00 hodin	Žehnání hasičského praporu, Lovečkovice.
16. 5.	9.30 hodin	Břimování, Vratislavice.
20. 5.	10.00 hodin	Návštěva žáků a učitelů ZŠ, Jiříkov.
22. 5.	10.00 hodin	Setkání s ministranty, Diecézní dům kardinála Trochty, Litoměřice.

Z diáře generálního vikáře P. Stanislava Přibyla:

13. 5.	16.00 hodin	Mše svatá, Mariánské Radčice.
15. 5.	-	Účast na oslavách svátku sv. Jana Nepomuckého, Würzburg, Německo.
20. 5.	11.00 hodin	Slavnostní otevření věže katedrály sv. Štěpána pro turistický ruch, Litoměřice.
20. 5.	15.00 hodin	Prohlídka kostelů spojených s uvažovaným projektem „Kapličky ze Sulevic“, Milešov, Sutom, Dlačkovice.
30. 5.	10.45 hodin	Poutní mše svatá, Jílové u Děčína.

(Změna vyhrazena)

Aktuální kalendář akcí a diáře biskupa Jana Baxanta, generálního vikáře Stanislava Přibyla a emeritního biskupa Josefa Koukla najdete na webových stránkách Biskupství litoměřického www.dltm.cz.

Vážení čtenáři Zdislavy,

přivítáme pomoc zájemců, kteří chtějí prezentovat svoji farnost a informovat o jejích aktivitách. Napište nám, pošlete fotografie, informujte nás o chystaných akcích na adrese zdislava@dltm.cz, zajímavosti otiskneme.

Objednávky a distribuci časopisu Zdislava zajišťuje prostřednictvím Postservisu Vydavatelství IN, s.r.o. z Jablonce nad Nisou. Zároveň také vyřizuje reklamace čtenářů, jimž nebyla předplacená Zdislava doručena (na adrese zdislava@in.cz nebo na tel. čísle 775 598 604).

Zdislava – časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické. **Adresa redakce:** Biskupství litoměřické - diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 1/1, 412 88 Litoměřice (zdislava@dltm.cz).

Za obsah časopisu odpovídá P. Stanislav Přibyl (pribyl@dltm.cz). **Redakce:** Jana Michálková (michalkova@dltm.cz), Marie Koscelníková (koscelnikova@dltm.cz). **Grafická úprava:** Miroslav Zelenka.

Tisk: Tiskárna Zetka tisk, s.r.o. (tiskarna.zetka@volny.cz). Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042. **Objednávky a distribuci** zajišťuje Vydavatelství IN, s.r.o. (zdislava@in.cz), tel. 775 598 604 prostřednictvím Postservisu. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků.

Zapojte se s námi do Noci kostelů!

Litoměřická diecéze se v letošním roce 28. května připojí k úspěšné akci Noc kostelů, která proběhla loni v brněnské a plzeňské diecézi. Projekt prezentuje křesťanství lidem v našem okolí prostřednictvím nabídky návštěvy kostela v noci. Je možné zajistit program, ovšem není to podmínkou. Stačí otevřený kostel, rozsvícená svéta, případně člověk ochotný naslouchat...

Akce má být aktivitou laiků a farností, biskupství zajišťuje pouze koordinaci a propagaci (včetně financování propagačních letáků a plakátů); celou akci také zajišťuje.

Máte-li zájem se do akce zapojit, kontaktujte, prosím, Dagmar Pelcovou, koordinátorku akce v diecézi (tel. 731 402 554 nebo e-mail: pelcova@dltm.cz).

S nápadem, aby se litoměřická diecéze v letošním roce připojila k akci Noc kostelů, přišla Ing. Kristýna Solníčková, MBA, fundraiser biskupské kurie v Litoměřicích.

S kolegyní Dagmar Pelcovou pracujeme na pozici fundraiserek, což znamená, že hledáme způsoby možného financování rozličných aktivit v rámci diecéze a následně píšeme grantové žádosti. Fundraising je rovněž činností dosti provázanou s marketingem. Lidé se potřebují dozvědět, co dobrého se v jejich okolí děje a čeho mohou být součástí, a také jaké krásy skrývá i ten nejmenší venkovský kostelík. Na Noc kostelů jsem narazila přibližně ve vánoční době a ve své podstatě náhodou, ale ta konečně stála i za jejím samotným vznikem. Velice mne zaujala celková koncepce této akce, co prezentuje a rovněž jak příznivě na ni lidé reagují. Je to magická noc, kdy duch dávných časů znovu ožívá před zraky všech příchozích. Noc kostelů umožňuje všem návštěvníkům okusit jedinečnou atmosféru a poodhalit tajemství míst jindy očím skrytých či jen z části přístupných. Noc není určena jen věřícím, ale všem lidem zájmovým se o historii, architekturu, duchovno nebo tém, kteří jsou jen zvědaví, jaké to asi je v kostele, který denně mijejí. Kostel je místem, které na vás zapůsobí, ať chcete, či ne. I proto si myslím, že přijde-li někdo byt jen ze zvědavosti v tuto noc, vrátí se přinejmenším i napřesrok nebo zjistí, že na tomto místě nalezne vytožený klid v dnešní uspěchané době, a navštíví kostel častěji i během roku. V každém případě, Noc kostelů je akcí, která má podle mne opravdu smysl obdobně jako například Dny evropského dědictví, kdy se lidé mohou seznámit s veškerými památkami včetně kostelů a jiných církevních zařízení.

Bc. Dagmar Pelcová, DiS, fundraiser biskupské kurie v Litoměřicích, koordinátorka akce Noc kostelů 2010 v litoměřické diecézi

Příprava Noci kostelů, která se v letošním roce poprvé uskuteční také v litoměřické diecézi, je v plném proudu. Během ní budou 28. května od večera až do pozdních nočních hodin pro veřejnost otevřeny církevní objekty v diecézi. Akce má nejen dopad evangelizační, ale také je velkým přínosem pro život farnosti. Lidé se spojí ve společném díle pro druhé,

lépe se poznají a často zůstanou aktivními i po skončení Noci kostelů, což je pro farnosti samozřejmě přínosem.

V současné době se do Noci kostelů aktivně zapojilo již téměř čtyřicet objektů (převážně katolických kostelů a kaplí) po celé naší diecézi. Velmi aktivní jsou lidé z Liberecka a Teplíc. Při přípravě programu se farnici mohou inspirovat nápady ostatních farností. Najdete je na webových stránkách Noci kostelů www.nockostelu.cz, včetně fotogalerie z loňské akce. Stále je možné se k této iniciativě připojit a stát se součástí Noci, která může změnit nejen naše okolí, ale i nás samé.

Velikonoce v katedrále sv. Štěpána

Koňná neděle. Žehnání ratolestí a průvod. Foto Jana Michálková.

Missa chrismatis. Obnovení kněžských slibů. Foto Jana Michálková.

Zelený čtvrtek. Obřad mytí nohou. Foto Karel Pech.

Velký pátek. Velkopáteční obřad v katedrále sv. Štěpána. Foto Karel Pech.

Velký pátek. Biskup Jan Baxant u kříže na Radobýlu v Litoměřicích. Foto Karel Pech.

Velikonoční vigílie. Foto Karel Pech.

Slavnost Zmrtvýchstání Páně. Foto Jana Michálková.

Pieta (konec 14. stol.)

Plastika ze sbírek litoměřického biskupství